

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra policejních činností

Integrovaný záchranný systém a výcvik služebních psů

Bakalářská práce

Integrated rescue system and training of service dogs

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

pplk. Mgr. Renata Jamelská

AUTOR PRÁCE

Tereza Holubová

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 13.3.2023

Tereza Holubová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala pplk. Mgr. Renatě Jamelské za umožnění napsání této práce, rady a připomínky, odborné vedení a čas, který mi věnovala. Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří byli ochotni mi poskytnout informace spojené s výcvikem psů určených pro pátrání po pohřešovaných osobách a také mé rodině, která mne trpělivě po celou dobu studia podporuje.

ANOTACE

Práce je zaměřena na integrovaný záchranný systém a výcvik služebních psů, konkrétně na jejich užití při pátrání po pohřešované osobě. Teoretická část uvádí kvalifikační předpoklady pro psovody a jejich psy, metody výcviku, využití atestovaných psů. Praktická část je věnována sociologickému průzkumu mezi psovody, kteří jsou nasazováni při pátráních po pohřešované osobě, hodnocení výcviku, využitelnosti atestovaných psů a jejich účasti při společných cvičeních napříč složkami integrovaného záchranného systému. Závěrečná část se věnuje zhodnocení průzkumu a návrhům na rozvoj v oblasti záchranné kynologie.

KLÍČOVÁ SLOVA

Integrovaný záchranný systém * pohřešovaná osoba * terén * sutiny * psovod
* služební pes * výcvik

ANNOTATION

The work is focused on an integrated rescue system and the training of service dogs with a focus on their use in searching for a missing person. The theoretical part presents qualification prerequisites for dog handlers and their dogs, training methods, use of certified dogs. The practical part is devoted to a sociological survey among dog handlers who are deployed in searches for a missing person, evaluation of training, usability of certified dogs and their participation in joint exercises across the components of the integrated rescue system. The final part is devoted to the evaluation of the survey and proposals for development in the field of rescue cynology.

KEYWORDS

Integrated rescue systém * missing person * terrain * debris * handler * service dog * training

Obsah	
Úvod.....	7
1 Definice mimořádné události	9
2 Integrovaný záchranný systém	10
2.1 Použití Integrovaného záchranného systému	10
2.2 Rozdělení integrovaného záchranného systému	10
2.3 Základní složky integrovaného záchranného systému využívající psy v pátrání po pohřešovaných osobách.....	11
2.4 Ostatní složky integrovaného záchranného systému využívající psy v pátrání po pohřešovaných osobách a postup při pátrání po pohřešovaných osobách	12
3 Kynologie – vývoj do současnosti.....	19
3.1 Všeobecné předpoklady, které musí splňovat pes určený pro záchranné práce a metody nácviku záchranného psa	21
4 Kvalifikační požadavky na psa a psovoda	30
4.1 Zkoušky pro užití psa a psovoda v rámci záchranných prací u jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému v České republice.	31
4.2 Zapojování psovodů do mezinárodních záchranných operací	33
5 Praktická část	36
5.1 Přehled vyhlášených pátrání za jednotlivé kraje Policií ČR v období 2016–2021	36
5.2 Počty podaných žádostí ke kynologickým atestům za období 2016–2021 s komparací celkového počtu atestovaných psovodů v gesci Hasičského záchranného sboru ČR	38
5.3 Dotazník určený psovodům, kteří jsou se svými psy nasazováni při pátrání po pohřešovaných osobách.	41
Závěr.....	78
Seznam použité literatury:.....	85

Seznam právních norem, interních aktů řízení a metodika	85
Seznam internetových zdrojů:	86
Seznam dalších užitých zdrojů:	88
Seznam příloh:	88

Úvod

Téma integrovaný záchranný systém a výcvik služebních psů je všeobecně veřejnosti neznámý prostor. Pojem „služební pes“ je spojován s představou psa určeného na ochranu psovoda, psa užitého při řešení narušování veřejného pořádku nebo užití psa při zadržení pachatele trestného činu. Jiným příkladem mohou být prevence při fotbalových utkáních či demonstracích. Další situací, kde se můžeme se služebními psy setkat, je pátrání po pohřešované osobě. Této oblasti využití služebních psů se budu v mé práci věnovat blíže.

Teoretická část práce je rozdělena do kapitol, které informují o složkách integrovaného záchranného systému využívajících psy pro záchranné práce v návaznosti na historii služební a záchrannářské kynologie. Dále je uvedeno, co vše služební pes určený pro záchrannářské práce společně se svým psovodem v období od malého štěněte po dospělého vyrovnaného psa během výcviku musí projít, aby mohl být zařazen jako využitelný u jednotlivých složek integrovaného záchranného systému. Zaměřím se na kvalifikační požadavky na psovoda a psa a vhodná specifická prostředí u jednotlivých složek integrovaného záchranného systému, kde lze využít atestovaných psovodů.

Téma výcviku služebních psů využitelných pro pátrání po pohřešovaných osobách jsem si vybrala z důvodu, že jsem před čtyřmi lety získala možnost přidat se, díky mému psu, plemene maďarský ohař, k Záchranné brigádě kynologů Praha a začala se učit, jakým způsobem psa pro záchrannářské práce vést ve výcviku. Tímto jsem měla možnost čerpat informace a blíže se s touto oblastí postupně seznamovat. Dne 5. listopadu 2022 jsem se svým psem složila Interní prověrku ve specializaci ploch Záchranné brigády kynologů Praha a nadále se připravuji na složení kynologického atestu ve specializaci ploch.

V praktické části jsem zpracovala analýzu počtu pohřešovaných osob za jednotlivé kraje v České republice za období od roku 2016–2021 s možností využití služebních psů integrovaného záchranného systému. Poté jsem užila metodu sociologického průzkumu formou anonymního dotazníku s uzavřenými a otevřenými možnostmi odpovědí. Tento dotazník mi dal informace o tom, co

považují psovodi za nejdůležitější při výcviku služebního psa, zda se psovodi již připravují na avizovanou změnu podmínek přezkoušení psů při atestacích ve specializaci ploch (konkrétně zařazení pohybujících se osob či skupin osob v terénu) a mají dostatečné podmínky pro výcvik. Dále jsou získané odpovědi zaměřeny na to, jak atestovaní psovodi, dle jejich pohledu, vnímají využívání psovodů integrovaným záchranným systémem, jak posuzují spolupráci složek integrovaného záchranného systému a kde je, dle jejich názoru, nejlepší organizace v místě pátrání po pohřešovaných osobách. Část položených dotazů a otevřených odpovědí byla směřována na zhodnocení společných taktických cvičení integrovaného záchranného systému. Získaná data jsem využila pro doporučení a navrhnutí změn v oblasti výcviku a pořádání společných taktických cvičení integrovaného záchranného systému.

Cílem mé práce je zjištění, zda psovodi, kteří jsou nasazováni v současné době v pátrání po pohřešovaných osobách, mají dostatečné zdroje informací k přezkoušení, prostor i vhodné terény pro výcvik služebních psů a zda při výcviku dochází ke zranění psů (v jakém počtu a rozsahu zranění), co vnímají psovodi v oblasti služební kynologie a pátrání po pohřešovaných osobách kladně a kde je možné dosáhnout zlepšení. V závěru se zaměřím na komparaci jednotlivých složek integrovaného záchranného systému a jejich specifická využití, vzájemnou spolupráci, výcvik a využití služebních psů, včetně možných návrhů na zlepšení podmínek pro výcvik služebních psů v oblasti pátrání po pohřešovaných osobách.

1 Definice mimořádné události

„Mimořádnou událostí se rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“¹

Při řešení mimořádné události a následném pátrání po pohřešovaných osobách se využívají atestovaní psy integrovaného záchranného systému.

*„**Pohřešovaná osoba** je osoba, po které bylo vyhlášeno pátrání nebo započato pátrání, a které hrozí nebezpečí ohrožení života a zdraví v důsledku mimořádné události, např. v důsledku její závislosti na péči jiných osob (zejména malé děti, nesvéprávné nebo nemocné osoby atd.) nebo v důsledku působení nepříznivých okolností (zejména meteorologických podmínek – podchlazení, umrznutí nebo vlivem prostředí či okolností – utonutí, zranění, závislost na medikamentech), pokud nebude urychleně vypátrána.“²*

Zdroj: Fotodokumentace z vlastního archivu – výcvik psa v sutině

¹ Zákon č. 239/2000Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

² Katalogový soubor typové činnosti STČ – 07/IZS

2 Integrovaný záchranný systém

Nejprve bych ráda upřesnila termín integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“). Vymezení IZS je upraveno zákonem č. 239/2000Sb. Zákonem o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Definice pojmu integrovaný záchranný systém

„Integrovaným záchranným systémem se rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.“³

2.1 Použití Integrovaného záchranného systému

„Integrovaný záchranný systém se použije v přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému.“⁴

2.2 Rozdělení integrovaného záchranného systému

„Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky.“

„Ostatními složkami integrovaného záchranného systému jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.“⁵

³ Zákon č. 239/2000Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

⁴ Tamtéž

⁵ Tamtéž

Příklady ostatních složek IZS:

Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil – Armáda České republiky.

Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory – Vězeňská služba České republiky, Celní správa České republiky, Obecní policie.

Ostatní záchranné sbory – Báňská záchranná služba, Horská služba České republiky.

Orgány ochrany veřejného zdraví – Krajské hygienické stanice.

Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby – komunální služby, havarijní služby v energetice, plynárenství.

Zařízení civilní ochrany – stavby sloužící k ochraně obyvatelstva, stálé tlakově odolné úkryty, stálé tlakově neodolné úkryty.

Neziskové organizace a sdružení občanů – Český červený kříž, Člověk v tísni, ADRA, o. p. s.

2.3 Základní složky integrovaného záchranného systému využívající psy v pátrání po pohřešovaných osobách

Policie České republiky

Výcvik služebních psů Policie České republiky (dále jen „PČR“) zabezpečuje Odbor služební kynologie. Úkolem tohoto odboru je odborná příprava psovodů se služebními psy, zajištění metodiky, přezkoušení, tvorba požadavků na psovody, pořádání soutěží v oblasti služební kynologie a následné užití psovodů a psů v praxi. V gesci Odboru služební kynologie jsou chovné stanice služebních psů PČR a výcviková střediska služebních psů. Zde můžeme uvést Výcvikové středisko služebních psů Býchory a Výcvikové středisko služebních psů Dobrotice. Tato zmíněná střediska se zabývají přednostně výcvikem služebních psů

k všestrannému užití. Po ukončení tohoto kurzu jsou psi přezkoušeni dle kategorie hlídkový nebo pátrací pes a mohou být využiti pro potřeby PČR.⁶

Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný systém České republiky (dále jen „HZS ČR“) využívá služebních psů při mimořádných událostech typu zřícená budova, budova po požáru, při zemětřeseních a jiné. Služební psi jsou cvičeni v rámci interních tréninků tak, aby pokrývali po přezkoušení možnost splnění Bojového řádu jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu s názvem Vyprošťování osob ze závalů a sutin a Záchrana osob ze zřícených budov. V těchto případech je užito kynologů se psy – držitelů kynologického atestu se specializací pro sutinové vyhledávání živých osob či ověření, že se v blíže upřesněném objektu nenachází živá osoba.⁷

2.4 Ostatní složky integrovaného záchranného systému využívající psy v pátrání po pohřešovaných osobách a postup při pátrání po pohřešovaných osobách

Obecní policie

„Obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou.“⁸ Obce zřizují obecní policii, města a městysy zřizují městskou policii. Na základě uzavření smluv mohou být využiti služební psi, jejichž psovodi jsou zaměstnáni u obecní policie či městské policie, i při mimořádných událostech. Tito psovodi jsou držiteli kynologického atestu se specializacemi – plocha či sutiny, které jsou v gesci Ministerstva vnitra – generální ředitelství

⁶ *Policie.cz: Odbor služební kynologie a hipologie* [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/odbor-sluzebni-kynologie-a-hipologie-904727.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

⁷ Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky - Metodický list č. 1T - Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu, Název: Vyprošťování osob ze závalů a sutin, Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky - Metodický list č. 2T - Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu, Název: Záchrana osob ze zřícených budov

⁸ Zákon č. 553/1991Sb. *zákon české národní rady o obecní policii*

Hasičského záchranného sboru České republiky. Podrobnější informace k získání tohoto kynologického atestu jsou uvedeny v kapitole 4.1.

Příkladem lze uvést Městskou policii hl. m. Prahy, která disponuje Útvarem psovodů Městské policie hl. m. Prahy. Část tohoto útvaru je zaměřena právě na vyhledávání pohřešovaných osob v oblasti sutin a ploch. Tato záchranná kynologická skupina vznikla v roce 2004 a je pravidelně na žádost Policie ČR či Hasičského záchranného sboru ČR nasazována.

Příklady výjezdů Městské policie hl. m. Prahy – záchranné kynologické skupiny:

2006 - zřícení domu, Arbesovo nám., Praha 5, nalezeny 2 mrtvé osoby, zřícení rozestavěného domu, Vodičkova ul., Praha 1, po průzkumu sutiny, nález negativní (bez osob), Klánovický les – pátrání po pohřešované osobě, osoba nalezena těžce zraněná v nepřístupném terénu.

2007 - zřícení tovární haly, ul. Divadelní, Kladno – nález 3 osob těžce zraněných a 1 mrtvé osoby, Nové Dvory – pátrání po chlapci – chlapec nalezen mrtev.⁹

2010 - Zdice – zřícení objektu, Varnsdorf – zřícení objektu.

2011 - Harfa, Praha – zřícení objektu, Chomutov – zřícení střechy akvaparku.

2012 - Hybernská, Praha – výbuch plynu, Beroun – zřícení haly závodu Tiba.

2013 - Divadelní, Praha – výbuch plynu, Třebenice – sesutý svah, Dětenice – zřícený objekt.

2014 - Cerhenice – výbuch plynu, Vilémov – spadlý most.

2016 - Kladno – zřícení domu po výbuchu plynu.

⁹ *Praha.eu: Služební psi pražské městské policie zachraňují životy po celé republice* [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/archiv_tiskovych_zprav/sluzebni_psi_prazske_mestske_policie.html

2017 - Česká Třebová – zřícení střechy sportovní haly.¹⁰

Tato záchranná kynologická skupina je složena po většinu let své působnosti ze čtyř až pěti atestovaných psovodů. Její činnost je po celou dobu od vzniku plně využívána složkami IZS.

Někteří atestovaní psovodi z Městské policie hl. m. Prahy jsou součástí celorepublikového odřadu USAR.¹¹ Blíže se odřadu USAR budu věnovat později, a to v kapitole 4.2.

Horská služba ČR

Horská služba ČR, o. p. s. (dále jen „HS ČR“) se zabývá organizací a realizováním záchranných a pátracích akcí v horském terénu České republiky.¹² Tito psovodi působí v oblasti Krkonoš, Orlických hor, Jizerských hor, Jeseníků a Šumavy.¹³ Jejich specializací v zimním období je převážně vyhledávání osob, které jsou zavaleny pod sněhovými lavinami a v letním období plošné pátrání. V tomto prostředí jsou nenahraditelní a jsou využíváni při pátrání po pohřešovaných osobách ve velkém rozsahu.

Svaz záchranných brigád kynologů České republiky

Svaz záchranných brigád kynologů České republiky (dále jen „SZBK ČR“) je občanské sdružení, které se zabývá výcvikem služebních psů pro vyhledávání živých či mrtvých osob v různých prostředích. Zde můžeme uvést vyhledávání pohřešovaných osob v oblasti ploch, sutin, lavin či vodní práce. SZBK ČR je složen jednotlivými regionálními brigádami dle krajů České republiky.¹⁴

¹⁰ *Tydenikpolicie.cz: Kynologové Městské policie hl. m. Prahy dostali nové služební vozidlo* [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://tydenikpolicie.cz/kynologove-mestske-policie-hl-m-prahy-dostali-nove-sluzebni-vozidlo/>

¹¹ GABRIEL, Vojtěch. Projekt Pátrač. *Pražský strážník*. 2022, č. 6

¹² *Horskaslužba.cz: Horská služba ČR, o.p.s.* [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.horskaslužba.cz/cz/horska-sluzba/horska-sluzba-cr-o-p-s>

¹³ *Horskaslužba.cz: Kynologická brigáda* [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.horskaslužba.cz/cz/horska-sluzba/kynologie/kynologicka-brigada>

¹⁴ *Zachranari.cz: Regionální brigády, jejich vedoucí a kontakty* [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.zachranari.cz/szvk.html>

Přezkoušení těchto psovodů v rámci SZBK ČR se řídí Zkušební řádem SZBK ČR, Mezinárodním zkušebním řádem IRO (Mezinárodní organizace záchranné kynologie), je zde také možnost složení Prověry praktického nasazení (oblast plochy, sutiny).¹⁵ Dále tito psovodi mohou poté požádat o přezkoušení, které je v gesci Ministerstva vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky a poté se stát držitelem kynologického atestu se specializací – ploch či sutin. Podrobnější informace k získání tohoto kynologického atestu jsou uvedeny v kapitole 4.1.

Tato organizace je v rámci IZS povolávána na základě Dohody o plánované pomoci na vyžádání s Ministerstvem vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

Postup složek IZS při pohřešování osoby

Problematika pátrání po pohřešované osobě v terénu je v gesci PČR.

Po přijetí oznámení o pohřešované osobě PČR je postupováno v souladu s Katalogem typových činností integrovaného záchranného systému – Soubor typových činností (dále jen „STČ“), konkrétně STČ 07/IZS Záchrana pohřešovaných osob – pátrací akce v terénu. Tento dokument vymezuje pojmy – záchrana pohřešovaných osob v terénu, mimořádná událost, pohřešovaná osoba, záchranné práce, likvidační práce, místo pohřešování, průzkum, velitel zásahu, sektor, úsek, věcná pomoc a osobní pomoc. Je zde stanovena činnost složek IZS při zásahu, jakou činnost vykonává velitel zásahu, stanovení odpovídajícího stupně poplachu IZS a ukončení společného zásahu řešeného podle této typové činnosti. Dále je zde uveden přehled využitelných sil a prostředků. Nedílnou součástí je List velitele zásahu složek IZS, List operačních středisek složek IZS, List PČR, List jednotek požární ochrany, List HS ČR a Přehled vybraných souvisejících právních předpisů.

¹⁵ *Zachranari.cz: Záchranné zkušební řády v ČR a ve světě* [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: https://www.zachranari.cz/zachranarske-zkusebni-rady-v-cr-a-ve-svete_9.html

PČR disponuje psovody se psy pro provádění pátrání po pohřešovaných osobách, avšak nedisponuje psovody, které lze užít v lavinách, pod troskami objektů, v podzemních prostorách. Mohou nastat situace, kdy je vhodné využít chybějící možné síly a prostředky pro rychlé zahájení pátrací akce v rámci všech složek IZS.

Povolávání kynologických pátracích týmů na místo zásahu je blíže dále upraveno Metodikou použití kynologických pátracích týmů k vyhledávání pohřešovaných osobách v terénu.

Tato metodika zpracovává, jak efektivně používat kynologické pátrací týmy v co nejvíce efektivním poměru mezi objemem propátraného prostoru a kvalitou práce psovodů a jejich psů. Jsou zde vymezeny možnosti využití kynologických pátracích týmů, jejich povolávání na místo zásahu a poté činnost na místě zásahu.

Velitel zásahu rozhoduje o potřebném počtu kynologických pátracích týmů. Při rozhodování musí zohlednit velikost plochy v terénu, kde se dá předpokládat výskyt pohřešované osoby s ohledem na čas a maximální snížení rizika ohrožení pohřešované osoby.¹⁶

Ke zjištění dostupnosti dojezdové vzdálenosti kynologických pátracích týmů na místo může být využito aplikačního softwaru a aplikace pro mobilní telefony (např. „Pátrač“ a „HS Messenger“). Kynolog má k dispozici ve zprávě informace k popisu pohřešované osoby, bližší informace k osobě, kterou je třeba kontaktovat, souřadnice místa, kam se má dostavit. Informace jsou současně zaslány na integrované operační středisko krajského ředitelství PČR, krajské operační a informační středisko HZS ČR příslušného kraje. Kynolog se psem se přihlásí na místo zásahu, kdy tuto cestu realizuje vlastním vozidlem. Pokud tuto možnost nemá, může být doprava psovoda a psa realizována prostřednictvím přepravního prostředku HZS ČR nebo jiné složky IZS. Na místě zásahu se psovod se psem řídí pokyny velitele zásahu, kdy je mu přidělen konkrétní terén k propátrání po pohřešované osobě. Při práci psovoda a jeho psa je nutné dbát i na pravidelný

¹⁶ Metodika použití kynologických pátracích týmů k vyhledávání pohřešovaných osob v terénu

odpočinek. Důvodem je možné ovlivnění kvality práce únavou psa či psovoda. Je doporučen konkrétní pracovní režim psa a psovoda, který je vhodný dodržet.¹⁷

Z důvodu efektivního využívání kynologických pátracích týmů by doba práce v terénu měla být v délce minimálně 2 hodiny a maximálně v délce 4 hodiny. Při 12hodinové činnosti KPT na místě pátrací akce je optimální časové rozvržení 3x4 hodiny, což odpovídá přibližně tomuto časovému rozvržení doby práce a odpočinku: 0,5 hod. – přesun do terénu, 2 hod. práce v sektoru, 0,5 hod. přesun z terénu, 1 hod odpočinek.¹⁸

V případě užití dobrovolných záchranářů pro pátrání je postupováno dle zákona č. 262/2006 Sb. zákoník práce. Těmto účastníkům pátrání vzniká překážka na straně zaměstnance z důvodu obecného zájmu. Pokud je jejich vykonaná práce při pátrání po pohřešovaných osobách v jejich pracovní době, zaměstnavatel je povinen jim poskytnout pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu. Za tuto poskytnutou věcnou nebo osobní pomoc jim náleží peněžní náhrada, která je hrazena krajským úřadem, v jehož působnosti byla pomoc realizována.¹⁹

Záchrana osob ze zříčených budov a vyprošťování osob ze závalů a sutin je v gesci Hasičského záchranného sboru České republiky.

Tato oblast je upravena Bojovým řádem jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu s názvem Vyprošťování osob ze závalů a sutin a Záchrana osob ze zříčených budov. Na místě mimořádné události velitel zásahu zhodnotí počet potřebných atestovaných kynologů se psy a ti jsou svoláni Ministerstvem vnitra – generální ředitelství HZS ČR (dále jen „MV GŘ HZS ČR“). Při prohledávání určeného prostoru psem je třeba stáhnout veškeré zasahující osoby tak, aby nezanechávali v místě nežádoucí pachové stopy. Poté pes na pokyn psovoda prochází oblast a vyhledává zachytitelný pach pohřešovaných osob pod sutinami či v místě závalu. V případě označení pachové stopy psem začínají vyprošťovací

¹⁷ Metodika použití kynologických pátracích týmů k vyhledávání pohřešovaných osob v terénu

¹⁸ Tamtéž

¹⁹ Tamtéž

práce.²⁰ V praxi je vymezený prostor ve většině případů procházen postupně dvěma a více atestovanými psy nezávisle na sobě pro zvýšení a ověření pravděpodobnosti nálezu.

²⁰ *Hzscr.cz: Bojový řád jednotek požární ochrany* [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>

3 Kynologie – vývoj do současnosti

Kynologie je nauka o psech, která se zabývá jejich vzhledem, povahou, možnými nemocemi a případnou péčí či výcvikem psů. Kynologie se dělí do mnoha pododvětví. Uvést můžeme například sportovní kynologii či služební kynologii. Sportovní kynologií se většinou zabývají lidé vlastníci psa mimo složky IZS a jejich cílem je výcvik, který může probíhat v oblasti obrany, záchranářství, asistenčních psů a dalšími směry. Služební kynologií v oblasti IZS bych se ráda zabývala blíže.

Za výcvikem psů složek IZS v rámci pátrání po pohřešovaných osobách je nespočet hodin práce se psem, čerpání informací z dostupných zdrojů a poté převedení znalostí do praxe a modelování různých situací, kde se pes učí, jak na ně reagovat a jak je vyhodnocovat při pachových pracích. Výcviku služebních psů se věnují zkušení lektoři, kteří své znalosti a zkušenosti předávají dalším budoucím či současným psovodům. Každý konkrétní pes potřebuje individuální přístup.

Historie policejní kynologie

První zmínky o zavedení policejních psů jsou zaznamenány na konci devatenáctého a začátku dvacátého století. Kniha *Policejní pes*, jejímž autorem je Jiří Kryzánek uvádí, že jedním z prvotních mužů, který se zasadil o zavedení policejních psů do služby, byl rakouský profesor Dr. Hans Gross, jenž pracoval v pozici vyšetřujícího soudce. Jeho představou bylo využití schopností psa za účelem vypátrání zločince. Tato myšlenka byla rozvíjena a také realizována napříč Rakouskem i dalšími zeměmi. Postupně byly sepsány konkrétní předpisy, jakým způsobem je možno policejní psy využít a za jakým účelem. Vůdci policejních psů si předávali informace o nových výcvikových metodách, chovu, ošetřování psů či konkrétních zkušenostech při vyšetřování různých zločinů, čímž došlo k rozvoji policejní kynologie.²¹

V roce 1908 se nadporučík Rotter účastnil o svém volném čase výcviku služebních psů pro pruské četnictvo. Poté v Kladně, kde byl zařazen, ze svých prostředků

²¹ KRYZÁNEK, Jiří. *Policejní pes I. část*. 1. vydání Benešov: Vydavatelství Jiří Kryzánek, 2020.

zakoupil pár německých ovčáků. Fena dostala jméno Vlčka a pes získal jméno Vlk. Vlk a Vlčku cvičil podle toho, co se naučil v Německu. Tehdejší doprovodný pes neštěkal, čímž by mohl prozradit přítomnost svého pána, nýbrž bručením avizoval nebezpečí. Dále byl vycvičen, aby zůstal na určeném místě bez přítomnosti svého pána, neboť nebylo vhodné být v jeho přítomnosti na místních úřadech. Pes byl také využíván jako možnost zaslání jakékoliv informace bez přítomnosti psovoda na četnickou stanici z jakéhokoliv místa. Nutností bylo využití psů při hledání úmyslně schované či ztracené věci nebo zavražděné osoby. V roce 1910, po souhlasu ministerstva zeměbrany, byli zařazeni 3 policejní psi, v majetku jejich vůdců, ve městech Ostrava, Karviná a Fryštát.²²

Zmínka o založení četnických pátracích stanic se datuje ke dni 1.1.1928, kdy součástí každé pátrací stanice byl jeden vrchní strážmistr jako síla vedoucí, poté jeden strážmistr jako pomocná síla, jeden strážmistr jako stálý řidič motocyklu a pomocná další síla. Tyto četnické pátrací stanice mohly být od roku 1929 doplňovány o vůdce služebního psa v místech, kde bylo zvýšené ohrožení bezpečnostních poměrů. Užití byli pouze čistokrevní policejní psi plemen: německý ovčák, doberman, erdelteriér. Tito psi procházeli odbornou zkouškou před zvláštní komisí a poté byli využíváni pro pátrání a pronásledování.²³

Historie záchranné kynologie

O využití psů k záchranným pracím jsou první zmínky v období 1. světové války. Důvodem bylo vyhledávání raněných vojáků a osob pod troskami budov po bombardování.²⁴

Služební psi byli také využíváni i v dalších válečných konfliktech. Příkladem je válka ve Vietnamu. Zde bylo užíváno průzkumných psů, kteří šli před skupinou vojáků a jejich cílem bylo včasné varování či označení nepřítele. Strážní psi střežili

²² E. Canis.cz: *Čtyřnozí četníci 1 – O nedůstojném psím plemeni* [online]. [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: https://www.ecanis.cz/clanky/ctyrozi-cetnici-o-nedustojnem-psim-plemeni_233.html?pid=1

²³ MACĚK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva II*. 1. vyd. Praha: Vydavatelství POLICE HISTORY, P. O. BOX 104, 1999. ISBN 80-902670-0-9.

²⁴ MAKEŠ, Vladimír. *Vyhledávání osob kynologickými pátracími týmy*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009. ISBN 978-80-7385-065-4.

objekty vojenských základen a slídící psi dohledávali raněné vojáky či sestřelené piloty. Užito bylo i vodních psů, kteří nad hladinou v člunu uměli identifikovat potápěče pod vodou, kteří měli za úkol zneškodnit vojenské lodě. Mezi vojáky a jejich přidělenými psy vznikaly výjimečné vazby. Na práci služebních psů závisela možnost ve válce přežít. Užití služebních psů ve válce snížilo ztráty na životech až o 56 procent. I přes takto význačnou pomoc psů americké armádě, měli užití psi status „materiálu“ vojska. Při ústupu amerického vojska z oblasti Vietnamu byl vojákům dán příkaz veškerý materiál zneškodnit. Psovodi tehdy psali žádosti, aby se jejich služební psi mohli vrátit z války s nimi. Tyto žádosti byli zamítnuty z důvodu obavy přenosu chorob a z důvodu možného nežádoucího chování psů v běžném životě. Z přibližně 4 tisíc nasazených psů se zpět vrátilo pouze 204. Většina psů byla utracena, část přenechána armádě na území Vietnamu.²⁵

Po dobrých zkušenostech s vyhledáváním osob za použití psů z období válek se záchranná kynologie přesunula i do oblasti hor a zaměřila se na výcvik nalezení osob zasypaných pod lavinami. První brigáda záchranných psů byla založena v Holandsku v roce 1961. Tito záchranní psi byli cvičeni J. Rudolfem Tomanem a jeho vlastní metodikou. Využití také našli tehdy při zemětřeseních. Pes Roy Roland našel v Peru po zemětřesení 156 osob a pes Doro v roce 1965 našel 78 osob. Možnost využití psů pro nalezení zasypaných osob dala podnět k založení prvních kynologických záchranných organizací. Na území Československa vznikla v roce 1968 první československá kynologická záchranná brigáda, která byla pod záštitou Uranových dolů v Příbrami. Její činnost byla pouze jeden rok. V roce 1972 byla poté založena záchranná brigáda v Českém Krumlově a s ní souvisel rozvoj dalších organizací, které se věnovaly záchranné kynologii.²⁶

3.1 Všeobecné předpoklady, které musí splňovat pes určený pro záchranné práce a metody nácviku záchranného psa

Na začátku celého výcviku je třeba vybrat vhodné plemeno psa pro konkrétní specializaci. Každé plemeno psa má svá specifika, pro která bylo v historii

²⁵ Sherman Oaks. *War dogs: America's forgotten heroes*. GRB Entertainment, 1999.

²⁶ MAKEŠ, Vladimír. *Vyhledávání osob kynologickými pátracími týmy*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009. ISBN 978-80-7385-065-4.

vyšlechtěno. Vrozené vlohy psa se poté propisují do formy výcviku a práce konkrétního plemene psa. Z tohoto důvodu je dobré si o plemenu, které si psovod vybere, zjistit co nejvíce bližších informací, čímž si může v průběhu následujících měsíců a let usnadnit výcvik psa.

Všeobecné předpoklady psa k záchrannému výcviku jsou: vyrovnanost, propozice dobrých čichových schopností, vrozenou chuť pracovat, dobrý zdravotní stav, fyzická i psychická zdatnost. Neméně důležitá je vytrvalost. Důležitou vlastností psa je i přátelský přístup k lidem. Pes musí být důvěřivý ke svému okolí a nesmí projevovat agresivitu vůči osobám ani vůči psům²⁷.

Pro každého psovoda záchranného psa je důležité vybrat si konkrétní fenu či psa s vynikajícími předpoklady pro skvělý zdravotní stav. Výcvik záchranného psa trvá mnoho hodin práce v průběhu většinou více jak dvou let. Tato cílevědomá práce by mohla být v případě vrozených zdravotních komplikací psa nebo jejich předpokladů zbytečná. Ke zranění psa však může dojít i během výcviku. Cílem psovodů je již od štěněte ovlivnit pozitivně pohybovou průpravou na překážkách určených k výcviku a naučit psa sebevědomému pohybu na široké škále povrchů již od malička. Velký důraz je dán poslušnosti a ovladatelnosti psa. Psovodi připravují svému psu výcvikové situace tak, aby nedošlo ke zbytečnému zranění psa. Zároveň je nutné, aby pes nabýval sebejistoty ve svém pohybu, učil se řešení dané situace, odhadu svých fyzických schopností a vnímání možných rizikových míst (například možnost pádu psa při rychlém běhu do skuliny v sutinách, pád na okraji roklí či hor). Jednou z nejdůležitějších věcí je vybudování pozitivního vztahu mezi psovodem a jeho psem. Důraz je kladen na navázání vzájemné důvěry v pokyny dávané psovodem psovi a jeho oddané plnění na základě pozitivního myšlení.

Nejčastějšími plemeny psů využívaných pro záchranné práce, a to vyhledávání pohřešovaných osob, jsou: německý ovčák, belgický ovčák, německý ohař, výmarský ohař, border kolie, zlatý retriever.

²⁷ SOUKUPOVÁ, Iveta. *Výcvik záchranného psa pro práci v sutinách*. 1. vyd. Nový Bydžov: Ing. Miloš Hušek - QTEST, 2013.

Podle vybrané specializace prací záchranného psa se odvíjí konkrétní, specifické požadavky na volbu konkrétních vhodných plemen psů.

Záchranná práce jsou rozděleny do několika podskupin specializací. Můžeme zmínit následující: záchranné stopování, záchranné vyhledávání v sutinách, záchranné terénní vyhledávání, záchranné lavinové práce, záchranné vodní práce, cadaver (tato specializace se zaměřuje na vyhledávání vzorků lidského pachu osoby bez známky života).²⁸

Pro specializaci sutinového vyhledávání mohou být výhodou i menší plemena psů, která mohou projít menšími skulinami mezi sutinami a zároveň jejich tělesná váha může snížit riziko propadnutí se v nestabilních podkladech pro pohyb psa. Pro záchranné lavinové práce je vhodné volit plemena s delší srstí tak, aby i přes nízké teploty a náročné povětrnostní podmínky, nebyl snížen komfort psa na práci, což by mohlo snížit soustředěnost psa na vyhledání osoby. Pro vodní práce je vhodné volit plemeno, které psovi neumožní prochladnutí při nízké teplotě vody a zároveň umožní rychlý pohyb ve vodě. Neméně je potřebná i jeho fyzická síla pro možnost například tažení člunu s bezvládným tělem za visící lano na hladině vody nebo tažení bezvládné osoby za oděv či lano k břehu.

Smyslem výcviku záchranného psa je spolehlivé prohledání zadaného terénu ploch nebo sutin a případné nalezení pohřešované osoby psem a označení místa, kde se osoba nachází. Pes při své práci reaguje na přítomnost lidského pachu.

„Lidský pach pochází ze tří pramenů: 1. dýchání pokožky, 2. pocení, 3. vyměšování kožního mazu.“²⁹

K výcviku pachových prací je nutné uvědomění si pachového vjemu psem, funkčnost čichového orgánu, inteligence, chuť se učit, vnímání okolí psem a nervová soustava, která přenáší informaci z čichového orgánu do mozku.³⁰

²⁸ *Zachranari.cz: Zkušební řád SZBK ČR pro záchranné psy* [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.zachranari.cz/zkousky.html>

²⁹ EIS, Vilém. *Pachové práce služebních psů*. Praha: Naše vojsko, 2013. ISBN 978-80-206-1705-7.

³⁰ Tamtéž

Pes označuje nalezenou osobu či místo jejího nejsilnějšího pachu (v případě, že se k ní nedostane přímo – osoba může být pod sutinami budov, v rokli, pod hladinou vody, pod sněhem) ve většině případů **vyštěkáním** v místě nálezu (případně v místě, které je nejbližší možné). Další možností označení je formou „**nálezky**“. Označení „nálezkou“ se věnuje jen nepatrná část psodů se psy v České republice. Toto označení psem spočívá v tom, že pes nejprve osobu nebo místo s nejsilnější pachovou stopou nalezne, poté do tlamy uchopí „nálezkou“ připevněnou na obojku a běží zpět ke svému psodovi. Psod vidí, že jeho pes drží v tlamě „nálezkou“, připevní psa na vodítko. Pes na vodítku se vrací zpět k místu nálezu společně se psodem a konkrétní místo nalezené osoby mu takto ukáže.³¹ Nevýhodou tohoto označení je časová prodleva, kdy pes běží 2x na místo nálezu (poprvé sám, podruhé s psodem). Jednou z dalších možností značení je hrabání psem ve sněhu. Toto se užívá u psů se specializací na sněhové laviny. Důvodem je potřebná tichá práce psa, aby nedošlo k dalšímu uvolnění sněhových vrstev a ohrožení osob, které se na pátrání podílí.

Ve všech případech správného označení psem po nalezení osoby je pes odměněn. Odměnou pro psa může být hra nalezené osoby se psem, hození oblíbené hračky nebo pamlsky. V případě odměňování formou pamlsků či jiného krmiva se používá uzavřená krabička s pamlsky tak, aby nebyla motivace pro psa hledat pouze osoby, kde by bylo možné cítit krmivo.

Výcvik záchranného psa může probíhat již od 4 měsíců, kdy se štěně učí vše formou hry. Velmi důležitá je socializace psa již od štěněte v široké škále situací (například městský ruch, sutiny, povrchové materiály, různé zvuky, osoby od malých dětí po důchodce apod.).

V první fázi se pes učí značení, a to štěkání na osobu. Ve chvíli, kdy je značení dostatečně upevněné a psodovi nedělá problém na pokyn štěkat na osobu, může se přistoupit k další etapě výcviku, a to nácviku označení.

³¹ MAKEŠ, Vladimír. *Vyhledávání osob kynologickými pátracími týmy*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009. ISBN 978-80-7385-065-4.

V oblasti plošného vyhledávání se využívá pach osoby, který je nesen vzduchem (tzv. pachový mrak). K této druhé fázi výcviku je již užít figurant. Figurant má u sebe odměnu (pamlsek nebo balonek), kterou ukáže psovi. Poté figurant odchází opodál od psovoda se psem, který je připnutý na vodítku psovoda či si jej psovod přidržuje rukou, přitom psa hlasem motivuje k získání odměny. V této fázi psovod dbá na to, aby figurant odešel směrem odkud fouká vítr. Figurant od psa odchází obloukem na místo nalezení, kde poté pes získá za vyštěkání odměnu. V tomto případě psovodem není chtěná chůze psa po pachové stopě Je žádoucí, aby pro psa bylo výhodné užívat pach osoby nesený vzduchem. Psovod ukazuje rukou směr psovi, kam odchází figurant. Tento pokyn si později pes spojuje se směrem vyslání psa od psovoda k figurantovi. Figurant na svém místě si připraví odměnu, aby ji mohl předat ve vhodný okamžik psovi ihned po správném provedení cviku. Po zvládnutí této fáze výcviku v krátké vzdálenosti se pes setkává s různými polohami nalezené osoby. Figurant v dalších cvičení stojí, sedí, klečí či leží. Později může být přikryt celtou, větvemi nebo jiným materiálem. Po upevnění i této fáze se navyšuje vzdálenost mezi psovodem se psem a figurantem. Dále se přidává nácvik otevřených úkrytů, které se s postupem času výcviku v dalších trénincích posouvají ve složitější úkryty. Pes při výcviku vyhledávání nalezené osoby užívá tzv. navětrání. Výborný čich psa dává možnost psovi si uvědomit malé množství pachu, které je nesené vzduchem při velké vzdálenosti figuranta.³² Tato vzdálenost u zkušených psů může být až 150 m.

Níže uvádím fotodokumentaci tréninku z 27.11.2022, oblast lesy Skalsko, specializace ploch Záchrané brigády kynologů Praha – začátek výcviku štěněte, plemene border teriér, v pátrání po pohřešované osobě ve specializaci ploch.

Štěně v první fázi již umí štěkat na svého psovoda na povel. Celý postup se provádí radostně a formou hry pro štěňátko. V druhé fázi se učí štěkat na jinou osobu z blízka. Za štěkání na tuto osobu dostává hračku či odměnu formou pamlsku v krabičce. Cvičení se provádí pouze malou chvíli, dokud štěně jeví

³² MAKEŠ, Vladimír. *Vyhledávání osob kynologickými pátracími týmy*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009. ISBN 978-80-7385-065-4.

zájem a chuť pracovat. Důležité je vždy cvičení skončit pozitivně, aby si štěně odneslo radostnou vzpomínku a v dalším cvičení se opět těšilo na figuranty.

Fotografie č. 1:

Nácvik vyštěkání u figuranta.

Fotografie č. 2:

Nácvik odběhnutí figuranta o 2 m
a následné vyštěkání figuranta.

Fotografie č. 3:

Nácvik odběhnutí figuranta na vzdálenost 10 m, motivace psa a následné vyštěkání figuranta již bez asistence a podpory psovoda. Při odběhnutí je dán důraz, aby proudění vzduchu bylo od figuranta směrem k psovi.

Fotografie č. 4:

Nácvik změny poloh ze sedící osoby na ležící osobu při značení psem.

(Výše uvedené, mnou pořízené fotografie, jsou použity s ústním souhlasem zobrazených osob, členů SZBK Praha).

Po zvládnutí vyhledávání osob psem v úrovni terénu se přidávají do výcviku spodní a výškové úkryty.

Obtížnost úkrytu ovlivňuje celá řada činitelů, například teplota, vlhkost, vítr, možné průchody, průvan, pach okolí, místo a prostředí, kde se úkryt nachází (v malé místnosti, v rozlehlé hale, venku na otevřeném prostranství atd.).³³

Vhodnými figuranty jsou na první fázi výcviku zkušení psovodi, kteří vědí, kdy přesně psa odměnit, aby si pes upevnil žádoucí situaci a svou konkrétní činnost požadovanou psovodem. Na konečnou fázi výcviku je možné užít figuranty, kteří nemají žádnou zkušenost s vyhledáváním nalezených osob a tím blíže simulují reálnou situaci pro psa³⁴.

Po celou dobu výcviku je nutné udržovat silnou motivaci psa k získání odměny, proto je vhodné rozdělit výcvik na kratší a častější části, kdy nedojde k únavě a přetížení psa.³⁵

Při výcviku služebního psa i reálném pátrání po pohřešované osobě je nezbytná znalost psovoda o tom, jak se pach v terénu šíří. Rozdílné proudění je v otevřených plochách, v plochách s chladnými skálami, v blízkosti řek a potoků, ve zřícených budovách, v podzemních terénech. Zkušený psovod se orientuje v prostoru, přičemž vnímá proudění vzduchu, které může mimo jiné ovlivnit převážně teplota, tlak a vlhkost vzduchu. Proudění vzduchu lze zjistit pomocí indikátoru proudění vzduchu, sledováním proudění saponátových bublinek (bublifuk), sledováním proudění vysypaného malého množství dětského pudru a jiné. Psa psovod vysílá převážně proti proudění vzduchu. Podle aktuálních

³³ SOUKUPOVÁ, Iveta. *Výcvik záchranného psa pro práci v sutinách*. 1. vyd. Nový Bydžov: Ing. Miloš Hušek - QTEST, 2013.

³⁴ MAKEŠ, Vladimír. *Vyhledávání osob kynologickými pátracími týmy*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009. ISBN 978-80-7385-065-4.

³⁵ Tamtéž

podmínek v místě psovod volí taktiku prohledávání terénu či zvoleného cvičení při tréninku.

Ve většině případů v terénu ploch volí psovod taktiku vyhledávání v pásech nebo po vrstevnicích terénu.³⁶

V případě terénu sutin je taktika volena s ohledem na bezpečná místa pro psa, pro psovoda a důraz je kladen na zóny, kde velitelem zásahu bylo doporučeno nevstupovat psovodem či psem. Pro tuto specializaci je nezbytná výborná poslušnost psa (reakce na pokyn psovoda vpravo, vlevo, jdi v před, stůj, zpět apod.)

Zkušení psi si již umí proudění vzduchu uvědomit a pracují s ním intuitivně, přičemž současně stále pracují dle pokynů psovoda.

Cílem výše uvedeného výcviku je absolvování úspěšného přezkoušení psovoda a jeho psa dle zkušebního řádu konkrétní organizace pro reálné nasazení v pátrání po pohřešované osobě v jednotlivé specializaci (plochy, sutiny, laviny, vodní práce...)

³⁶ MAKEŠ, Vladimír. *Vyhledávání osob kynologickými pátracími týmy*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009. ISBN 978-80-7385-065-4.

4 Kvalifikační požadavky na psa a psovoda

Kvalifikační požadavky na psa a psovoda jsou upraveny pokynem č. 48 generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky a náměstka Ministerstva vnitra.

Kvalifikační požadavky na psovoda:

„Psovod musí splňovat základní kvalifikační požadavky, kterými jsou:

- a) dosažení 18 let věku,*
- b) odborná způsobilost,*
- c) fyzická způsobilost,*
- d) zdravotní způsobilost.“³⁷*

Nezbytností zdravotní způsobilosti psovoda je splnění požadavků v rozpětí dle vstupních zdravotních prohlídek členů jednotek SDH obcí, zařazených ve IV. kategorii. Toto ověřuje praktický lékař psovoda.³⁸

Kvalifikační požadavky na psa:

„Pes musí splňovat základní kvalifikační požadavky, kterými jsou:

- a) minimální věk 12 měsíců,*
- b) konstituce a správný typ vyšší nervové činnosti odpovídající požadavkům pro nasazení při zásahu,*
- c) fyzická odborná příprava a požadovaný stupeň vycvičenosti,*
- d) fyzická způsobilost s požadovanou vytrvalostí,*
- e) veterinární požadavky dle č. 3 odst. 3.“³⁹*

Psovod, který se účastní přezkoušení dle tohoto pokynu, dokládá splnění kvalifikačních požadavků psa potvrzením o veterinární prohlídce psa. Nutnou

³⁷ Pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka MV č. 48/2003, kterým se stanoví kvalifikační požadavky na psovoda se psem předurčeného k nasazení v rámci záchranných prací

³⁸ Tamtéž

³⁹ Tamtéž

informací v tomto potvrzení je dobrý zdravotní stav psa se schopností absolvování vyšší zátěže. ⁴⁰

4.1 Zkoušky pro užití psa a psovoda v rámci záchranných prací u jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému v České republice

Hasičský záchranný sbor ČR

K 25. 1. 2023 v oblasti záchranné kynologie jsou psovodi se svými psy, kteří jsou nasazováni v pátrání po pohřešovaných osobách, přezkušováni u HZS ČR dle Pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky a náměstka ministra vnitra č. 48 ze dne 31. října 2003, kterým jsou stanoveny kvalifikační požadavky na psovoda se psem.⁴¹

Výše uvedeným pokynem jsou upraveny podmínky MV GŘ HZS ČR k vydání kynologického atestu s dvěma specializacemi:

- a) Specializace P (plošné)
- b) Specializace S (sutiny)

Obsahem atestačních zkoušek je ovladatelnost psa. Dochází k přezkoušení při přivolání psa k psovodovi. Poté následuje ovladatelnost psa u nohy a odložení na místě. Nedílnou součástí je vysílání psa vpřed do určených směrů a překonávání různorodých překážek.

Důležitým předmětem zkoušky jsou speciální cviky, jejichž cílem je vyhledání a označení hledaného subjektu a prověření prostoru či terénu. V rámci práce psovoda a psa se hodnotí i jejich fyzická zdatnost a odborná způsobilost.

⁴⁰ Pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka MV č. 48/2003, kterým se stanoví kvalifikační požadavky na psovoda se psem předurčeného k nasazení v rámci záchranných prací

⁴¹ Ministerstvo vnitra generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky dokument Č. j. MV-14422-7/PO-OVL-2023

Zkouška praktického použití psů pro sutinové vyhledávání (specializace S) a Zkouška praktického použití psů pro plošné vyhledávání (specializace P) je zaměřena na nalezení maximálně 4 osob, které jsou ukryty pod úrovní, nad úrovní nebo v úrovni terénu s možností skrytého úkrytu či volně v terénu. Přezkoušení probíhá ve dvou různých terénech. Na každý terén má psovod se svým psem limit maximálně 40 minut. Zpravidla dochází k zařazení jednoho terénu v denní dobu a druhého v noční dobu. Pro splnění tohoto kynologického atestu je třeba nalézt všechny subjekty, které byly ukryty.

Kynologický atest (specializace P, S) je platný na 2 kalendářní roky a poté dochází k přezkoušení.

V případě, že psovod se svým psem splní kynologický atest, je zařazen do seznamu držitelů kynologických atestů, který je v gesci MV GŘ HZS ČR a je i k dispozici dalším HZS ČR – krajům. Tento seznam je mimo jiné k dispozici pro potřeby uvedené v ústředním poplachovém plánu IZS.⁴²

Policie České republiky

Při pátrání po pohřešovaných osobách PČR nasazuje psovody se služebními psy s kategorií: Výjezdová činnost.

Obsahem tohoto přezkoušení jsou poslušnost, obranné práce a pachové práce (stopa v terénu, vyhledání 3 pachových předmětů a dostižení osoby po pachové stopě v terénu, vyhledání nábojnic).

Dále jsou v současné době psovodi přezkoušeni dle pokynu ředitele Ředitelství služby pořádkové policie č. 119/2017 Sb., konkrétně příloha č. 10 Speciální pátrací práce. Tento pokyn je zaměřen konkrétně na pátrání po pohřešovaných osobách v terénu. Novela tohoto pokynu je platná od 10.12.2021.

Cílem přezkoušení je schopnost psa dlouhodobě pátrat po pohřešovaných osobách a věcech v terénu po delší časový úsek během denní i noční doby.

⁴² Pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka MV č. 48/2003, kterým se stanoví kvalifikační požadavky na psovoda se psem předurčeného k nasazení v rámci záchranných prací

Prověřuje se ovladatelnost, prověření reakcí psa na osoby. Součástí jsou speciální cviky pachových prací.⁴³

Horská služba České republiky a Svaz záchranných kynologických brigád České republiky nasazuje své psy po splnění kynologického atestu – specializace plochy nebo sutiny dle HZS ČR v rozsahu Pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky a náměstka ministra vnitra č. 48 ze dne 31. října 2003. Psovodi těchto organizací mají také možnost přezkoušení formou interních prověrek v rámci organizací, kde působí. V případě, že uspějí, mohou být za jednotlivé organizace nasazováni při pátrání po pohřešovaných osobách.

4.2 Zapořádání psovodů do mezinárodních záchranných operací

Psovodi, kteří jsou držiteli kynologického atestu dle Pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky a náměstka ministra vnitra č. 48 ze dne 31. října 2003 se specializací plochy nebo sutiny, mohou požádat o zařazení do Seznamu pro mezinárodní záchranné operace. Podmínkou zařazení je jejich zdravotní a duševní způsobilost, mezinárodní očkovací průkaz s očkovaním dle standardů záchranné jednotky, dostupnost kontaktování mobilním telefonem a souhlas s nakládáním s jeho osobními údaji.⁴⁴

Tito psovodi jsou zařazeni v **USAR odřadu** (Urban Search and Rescue = vyhledávání a záchrana v obydlích oblastech), který je v gesci Ministerstva vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

*Jedná se o odřad s týlovým zabezpečením nejméně na 7 dnů v počtu 36 osob (střední odřad) nebo s týlovým zabezpečením nejméně na 10 dní v počtu 69 osob (těžký odřad), jehož přeprava je zabezpečována letecky, alternativně pozemní cestou do vzdálenosti 1000 km.*⁴⁵

⁴³ Policejní prezidium České republiky dokument Č. j. PPR-44150-6/ČJ-2022-990810

⁴⁴ Pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka MV č. 48/2003, kterým se stanoví kvalifikační požadavky na psovoda se psem předurčeného k nasazení v rámci záchranných prací

⁴⁵ Usar.cz: *Odřad USAR* [online]. [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <http://www.usar.cz/webmagazine/subcategories.asp?idk=19>

Součástí USAR odřadu těžké úrovně /69 osob/ jsou dvě čtyři. Každá z těchto čet je sestavena ze dvou vyhledávacích a záchranných družstev a jedné kynologické skupiny se čtyřmi kynology.

Struktura USAR odřadu střední úrovně /36 osob/ je složena ze dvou vyhledávacích a záchranných družstev, kdy součástí každého družstva jsou 3 kynologové.⁴⁶

Stanovení metodických postupů pro všechny procedury při vysílání, transportu, přijímání a koordinaci mezinárodních sil při rozsáhlých katastrofách spojených se zřícením objektů a poruchou infrastruktury v postižené oblasti a samotné vyslání USAR odřadu je v gesci MV GŘ HZS ČR. Pokud nastane jakákoliv mimořádná událost, stát, který je postižen, například rozsáhlým výbuchem, zemětřesením, orkány, tsunami apod., může požádat přes příslušnou mezinárodní organizaci či na zastupitelském úřadě ČR sídlícím v jeho zemi o pomoc. Tato žádost je přijata operačním a informačním střediskem MV GŘ HZS ČR. Zde je v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí zpracován návrh na zrealizování pomoci. Poskytnutá pomoc může být záchranná, materiální, finanční, poradenská či kombinovaná pomoc.⁴⁷

Příkladem užití odřadu USAR je nasazení:

V období 6.–11. 8. 2020 byl odřad USAR přemístěn do Bejrútu, hlavního města Libanonu, z důvodu poskytnutí záchranných prací v místě výbuchu chybně skladovaného dusičnanu amonného v přístavu. Na místě došlo k rozsáhlému zničení budov do vzdálenosti několika kilometrů. Během svého pobytu se v prvních hodinách setkal odřad s blokováním jeho nasazení ze strany libanonské armády, neboť zde nebyla povolena žádná účast mezinárodních týmů. Po několika hodinách diskuzí a žádosti i ze strany České ambasády byl tým nasazen. Během svého působení v blízkosti místa pátrání docházelo k demonstracím

⁴⁶ *Usar.cz: Odřad USAR* [online]. [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <http://www.usar.cz/webmagazine/subcategories.asp?idk=19>

⁴⁷ *Usar.cz: VYSÍLÁNÍ ODŘADŮ MV-GENERÁLNÍHO ŘEDITELSTVÍ HZS ČR DO ZAHRANIČÍ* [online]. [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=261>

místních obyvatel. Záchrané práce byly vícekrát během pobytu odřadu USAR v Bejrútu na několik hodin přerušeny z důvodu zhoršení bezpečnostní situace a demonstrací. Ochranu záchranářům poskytovala místní policie. Na místě nedošlo i přes všechna bezpečnostní rizika ke zranění osob, avšak došlo ke zranění psů. Po návratu odřadu USAR zpět do České republiky všechny zúčastněné čekala nařízená karanténa.⁴⁸

Dále je možné uvést nasazení těžkého odřadu USAR v období 6. 2. 2023–17. 2. 2023 v Turecku, konkrétně ve městě Adiyamanu. Zde došlo k silnému zemětřesení a destrukci rozsáhlého množství budov. Cílem práce nasazených psů bylo propátrávání přidělených objektů a nalezení míst, kde se nacházeli živé osoby. Čeští hasiči se zapojili do likvidace následků zemětřesení. Zmíněné práce doprovázelo mrazivé počasí, které rapidně snižovalo šanci na přežití zavalených osob. I zde se odřad USAR setkával v pozdějších dnech se zhoršenou bezpečnostní situací. Díky podpoře místní armády a policie však záchranáři České republiky přímo nebezpečí ze strany místních obyvatel nepocítili. Na místě bylo odřadem USAR České republiky nalezeno 78 mrtvých osob, 2 živé osoby a na záchraně třetí osoby se podíleli kynologové týmu.⁴⁹

⁴⁸ *Časopis 112: NASAZENÍ USAR ODŘADU V BEJRÚTU* [online]. XIX. 2020 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xix-cislo-9-2020.aspx?q=Y2hudW09OQ%3d%3d>

⁴⁹ *Hzscr.cz: Těžký tým USAR v Turecku - den po dni* [online]. [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/tezky-tym-usar-v-turecku-den-po-dni-164595.aspx>

5 Praktická část

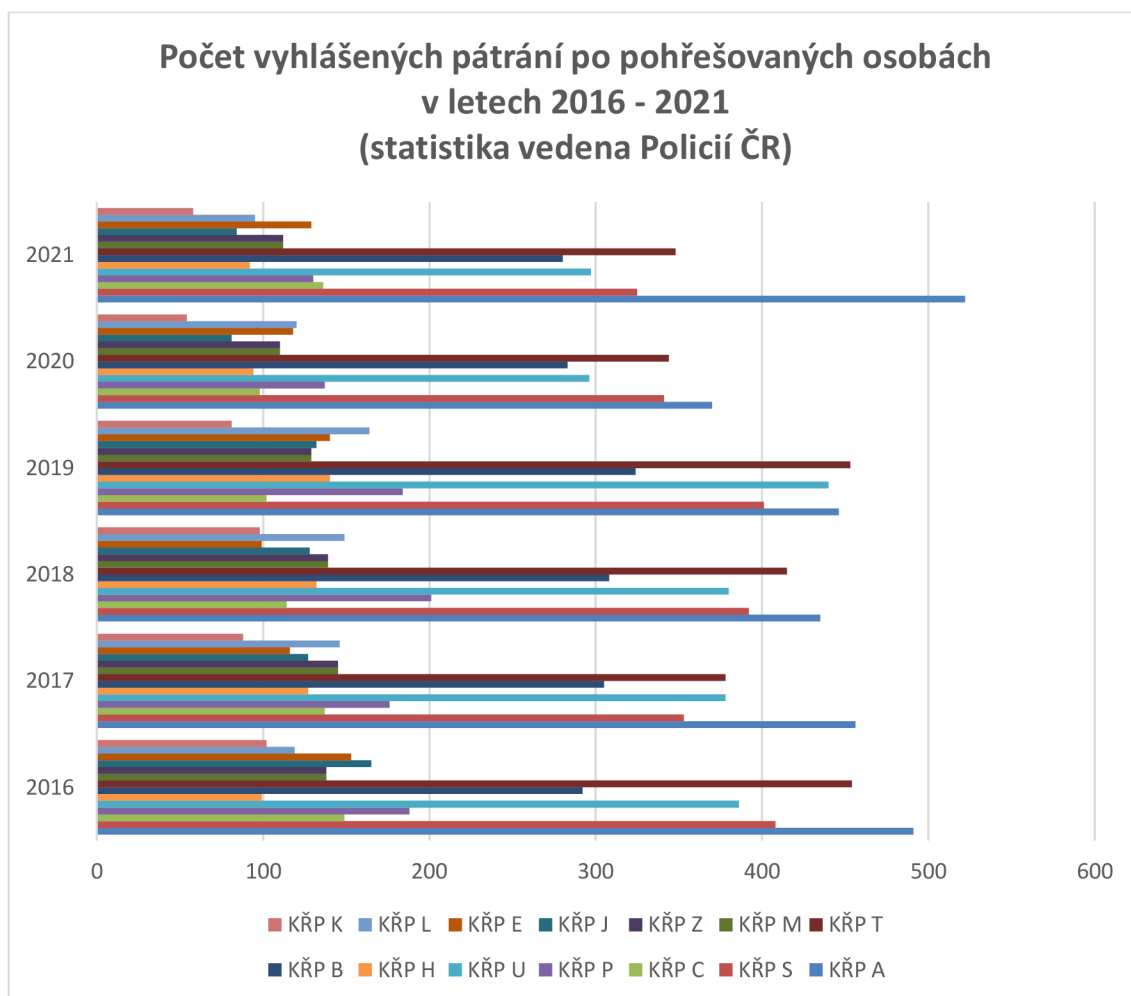
V této části mé práce jsem užila kvalitativního výzkumu prostřednictvím individuálních písemných hloubkových rozhovorů a kvantitativního výzkumu formou sociologického průzkumu – dotazníkového šetření. Sociologický průzkum mi poskytl požadované informace od vybrané skupiny osob, zde za účelem zjištění pohledu psovodů na oblast služební kynologie věnující se pátrání po pohřešovaných osobách. V závěru práce je vypracována analýza získaných dat.

5.1 Přehled vyhlášených pátrání za jednotlivé kraje Policií ČR v období 2016–2021

Formou elektronického dotazu jsem oslovila Policejní prezidium České republiky, Odbor komunikace a vnějších vztahů, s dotazem o možnosti poskytnutí informace – počtu vyhlášených pátrání po pohřešovaných osobách za jednotlivé roky 2016–2021 s rozdělením na jednotlivé kraje. Na základě získaných údajů poskytnutých Policejním prezidiem České republiky, Odbor komunikace a vnějších vztahů, Oddělení tisku, Č.j. PPR-44150-6/ČJ-2022-990810 jsem zpracovala graf na následující straně. Jeho vysvětlivky jsou uvedeny v Příloze č. 1.

Z níže uvedeného grafu je zřejmé, že se jedná ročně za jednotlivé kraje o poměrně velký počet osob, které jsou pohřešovány. Nejvyšší počet pohřešovaných osob ve sledovaném období je jednoznačně veden u Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy. Zde je třeba vést v patrnosti, že se jedná o místo s největším počtem osob, které zde trvale žijí, dojíždějí za studiem či prací, součástí je i vysoká míra turismu, což pravděpodobně ovlivňuje údaje uvedené v grafu. Další oblastí s vysokým počtem pohřešovaných osob jsou Krajské ředitelství policie Středočeského kraje a Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje. U většiny zpracovaných oblastí se počty pohřešovaných osob za sledované období pět let téměř nemění, pouze nepatrně. Bohužel tato statistika neuvádí důvod pátrání po pohřešované osobě a bližší informace o tom, zda se jedná o děti, ženy, muže, jejich věk, předpokládaný důvod, pro který se nevrátili ke svým blízkým. Dále zde není zobrazeno, jakých prostředků a sil bylo při pátrání po pohřešovaných osobách vynaloženo, což by mohlo být zajímavou analýzou. Při

pátrání po těchto osobách může být v rámci IZS využito služebních psů, kteří jsou k tomuto vycvičení. Je velmi žádoucí, aby výcvik služebních psů byl v maximální možné míře podporován a vycvičení služební psi byli plně využíváni například v okolí obcí, lesů, horských oblastech. Na základě zpracované studie PČR v současné době je nutné se zaměřit při pátrání služebními psy po pohřešovaných osobách i na osoby, které se pohybují. Velký počet osob, po kterých v minulosti bylo vyhlášeno pátrání, bylo osobou například dezorientovanou, trpící psychickými nemocemi či například ztraceným dítětem. Pro následující kalendářní rok 2023 je připravena novelizace při přezkušování služebních psů, kteří budou nasazováni právě při pátrání po pohřešované osobě. Konkrétní avizovanou změnou pro psovody IZS je zařazení pohybující se osoby či skupiny osob. Každý atestovaný psovod, který bude v dalších letech nastupovat k přezkoušení, musí svého psa na toto připravit a upravit svůj výcvik.

Je nutno uvést, že deklarované počty nemusí korespondovat se skutečným stavem, neboť statistické výpočty nerozlišují osoby, které byly do pátrání vyhlášeny opakovaně, jakož i osoby, které byly vypátrány ještě před samostatným vyhlášením do systému IS PATROS.⁵⁰

5.2 Počty podaných žádostí ke kynologickým atestům za období 2016–2021 s komparací celkového počtu atestovaných psovodů v gesci Hasičského záchranného sboru ČR

V rámci své přípravy podkladů pro tuto práci jsem oslovila pana kpt. Mgr. Pavla Smejkalu, oddělení IZS, MV GŘ HZS ČR, k zodpovězení mnou položených dotazů formou emailové konverzace. Dotazy se týkaly přezkoušení – a to konkrétně kynologického atestu specializace plochy a specializace sutiny, které jsou v gesci MV GŘ HZS ČR. Souhrn písemné konverzace je uveden v Příloze č. 2. Formou emailové konverzace mi byla potvrzena možnost zveřejnění tohoto souhrnu v této bakalářské práci.

Vzhledem k výše uvedenému grafu na str. 37 a zjištění vysokého počtu pohřešovaných osob mě zajímalo porovnání, jak často byli v tomto období zapojeni do pátrání po pohřešovaných osobách atestovaní kynologové přes MV GŘ HZS ČR. Tímto směrem byly položeny mé otázky.

Na základě písemné konverzace bylo zjištěno, že počty vyhlášených pátracích akcí za jednotlivé roky 2016–2021 v sekci SUTINA se pohybují většinou v rozmezí dvou až tří zásahů ročně. Rok 2022 byl odlišný a zde se jednalo o 6 zásahů. V oblasti ploch za jednotlivé roky v období 2016–2021 se jednalo o desítky zásahů každý sledovaný rok.

Další dotaz se týkal informací počtu přihlášených psovodů v letech 2016–2021 za jednotlivé složky IZS ke kynologickým atestům podle Pokynu generálního ředitele HZS ČR a náměstka MV č. 48/2003, kterým se stanoví kvalifikační požadavky na psovoda se psem předurčeného k nasazení v rámci záchranných prací. Zde bylo zjištěno, že bylo ve specializaci „Plochy“ podáno přihlášek v rozsahu: **Policie ČR:**

⁵⁰ Policejní prezidium České republiky dokument Č. j. PPR-44150-6/ČJ-2022-990810

0x, HZS ČR: 0x, Horská služba: 5x, Ostatní složky IZS: 16x a oblasti specializace „Sutiny“ bylo podáno přihlášek v rozsahu: **Policie ČR: 0x, HZS ČR: 3x, Horská služba: 0x, Ostatní složky IZS: 21x.** (Je vhodné zde doplnit, že psovodi PČR se služebními psy, kteří jsou nasazováni při pátrání po pohřešovaných osobách, prochází vlastním přezkoušením, které je v gesci Policie ČR a není zde zohledněno.)

Předmětem zkoumání byla i úspěšnost složení výše uvedených kynologických atestů. Zde jsem získala odpověď: **„Úspěšnost v plochách je průměrně cca 50 %, v sutinách 20-40 % dlouhodobě.“**

Po prvotní konverzaci a zjištění výše uvedených hodnot, mne velmi překvapilo i velmi malé číslo podaných žádostí v oblasti sutin, neboť dle Taktického postupu zásahu vydaného Ministerstvem vnitra s názvem Záchrana osob ze zříčených budov jsem získala informaci, že je třeba při záchraně osob ze zříčených budov povolat minimálně dva kynology se psy – držitele kynologického atestu se specializací na sutinové vyhledávání. Vzhledem k velikosti a dojezdové vzdálenosti ČR jsem očekávala mnohem více osob, kteří se této problematice budou věnovat naplno a podají přihlášku k atestu v této oblasti. Na toto bylo panem kpt. Mgr. Pavlem Smejkaem reagováno vysvětlením:

„Rozdíl mezi sportovní a reálnou záchranářskou kynologií je velký. Atesty jsou dost tvrdé a úspěšnost není velká. Ten, kdo je udělá, ví, že za ním stojí jednak obrovský kus odvedené práce (a hlavně času a peněz) a jednak velký kus práce před ním. To je důvod, proč těch přihlášek není tolik a proč si to hodně kynologů rozmyslí, když vidí, kolik to stojí úsilí. V sutinách je to ještě mnohem těžší, protože nemůžete trénovat kdekoliv a sutin není mnoho. Kdo je atestovaný kynolog, je zároveň tzv. srdcař. K zásahům je povoláváno často i více než 2 atestovaní psovodi. Každý zásah má svůj vývoj a každý zásah je jiný. K převozu atestovaných psovodů na místo zásahu může být využito vozidel s právem přednostní jízdy.“⁵¹

⁵¹ Příloha č. 2

Panem kpt. Mgr. Pavlem Smejkaem jsem mimo jiné také byla informována o možnosti čerpání financí jednotlivými subjekty věnujícími se přípravě a využití atestovaných kynologů z dotačního programu s názvem Podpora nestátních neziskových organizací působících na úseku požární ochrany, integrovaného záchranného systému, ochrany obyvatelstva a krizového řízení. Bližší podmínky čerpání jsou zveřejněny na webových stránkách HZS ČR.⁵²

Dále jsem formou elektronického dotazu oslovila MV GŘ HZS ČR s žádostí o poskytnutí informací, kolik je atestovaných kynologů v současné době vedených MV GŘ HZS ČR.

Ke dni 23.1.2023 je v seznamu atestovaných kynologů přezkoušených dle Pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky a náměstka ministra vnitra č. 48 ze dne 31. října 2003 (v gesci MV GŘ HZS ČR) evidováno:

Sutinové vyhledávání – 22 kynologů,

Plošné vyhledávání – 34 kynologů.⁵³

Z uvedených informací v této podkapitole vyplývá, že se jedná o velmi náročnou systematickou práci psovoda a jeho psa. Možnost dojít k nejvyšší zkoušce ověřující oprávnění k nasazení při pátrání po pohřešované osobě je pro psovody mnohdy nedosažitelná. Důvodem mohou být zdravotní limity psa, zdravotní indispozice psovoda, nedostatek metodiky a podpory jednotlivých organizací. Co je konkrétně důvodem malého počtu podaných přihlášek k atestačním zkouškám by bylo možné zjistit formou vypracování dotazníků a zaslání jednotlivým organizacím, zabývajících se výcvikem psů v oblasti záchranné kynologie. Dotazy by bylo vhodné zaměřit na zjištění požadavků, kde by začínající či již aktivně cvičící psovodi rádi uvítali podporu tak, aby měli ve větším množství motivaci směřovat k atestačním kynologickým zkouškám.

⁵² *Hzscr.cz: Dotační programy pro nestátní neziskové organizace* [online]. [cit. 2023-02-19]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/granty-na-rok-2012-pro-nestatni-neziskove-organizace.aspx?q=Y2hudW09MTE%3d>

⁵³ Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky dokument Č. j. MV-14422-7/PO-OVL-2023

5.3 Dotazník určený psovodům, kteří jsou se svými psy nasazováni při pátrání po pohřešovaných osobách.

K získání bližších informací od psovodů, kteří se zabývají výcvikem služebních psů pro nasazení při pátrání po pohřešovaných osobách, jsem si zvolila sociologický průzkum formou anonymního dotazníku. Tento dotazník mi dal odpovědi na tři níže uvedené okruhy.

První okruh je zaměřen na zjištění, z jakých složek IZS se psovodi pocházejí, jaké mají splněny zkoušky se psem, jaké plemeno psa využívají a v jakém věku jejich pes současně je, zda považují složení těchto zkoušek za náročné, co by doporučili při přípravě na atest a co při přezkoušení nepodcenit. Dále mne zajímal jejich názor na zařazení „pohybujících se osob“ do přezkoušení, zda mají o chystané novelizaci dostatek informací, jestli se již na tuto změnu se svým psem připravují. V neposlední řadě jsem se dotázala, zda jim jejich organizace, kde jsou členy, poskytuje dostatečné zázemí, časový prostor a možnost k přípravě na atest/přezkoušení a co by uvítali v organizaci, kde působí, za změny, které by jim pomohli při přípravě na atesty/přezkoušení.

Druhý okruh se zabývá zjištěním bližších informací od psovodů a to v rozsahu: kým a kolikrát byli osloveni v roce 2022, aby se zúčastnili pátrání po pohřešované osobě, zda mají jako atestovaní kynologové zkušenost s konkrétními situacemi, kdy PČR nevyužívá atestované kynology, i když je zřejmé, že jsou v dojezdové vzdálenosti na místo zásahu, jak vnímají spolupráci složek IZS při reálném pátrání po pohřešované osobě, jaký by uvedli kraj, kde je dle psovodů nejlepší organizace při zásahu složek IZS, která forma zadání konkrétního terénu při pátrání po pohřešované osobě jim více vyhovuje, zda velitelé zásahu využívají k rozdělení terénu program s názvem „Pátrač“. Dále jsem se dotazovala na názor, jak velitelé zásahů vnímají atestované psovody z pohledu psovodů.

Třetí okruh klade otázky ke zjištění, zda mají zkušenost s nalezenou osobou živou, s osobou bez známek života, zda jejich psa ovlivnil nález osoby bez známek života jeho chování v následujících dnech, jak postupují v dalším tréninku po reálném pátrání bez nálezu osoby, co by uvedli za oblast, která by se měla zlepšit

při reálném pátrání. Následně mě zajímala otázka financí, zda po reálném pátrání psovodi požadují náhradu nákladů na cestu, ušlý zisk apod. Také jsem věnovala pozornost na zjištění míst, která psovodi považují v terénu za vhodnější projít právě s vycvičenými psy i přes využitelnost současné moderní techniky. Neméně důležitou otázkou bylo, zda si psovodi myslí, že IZS využívá dostatečně atestovaných kynologů. V posledních otázkách jsem se věnovala taktickým cvičením složek IZS, zda jejich počet považují psovodi za dostatečný, co považují za nejdůležitější oblast v rámci taktických cvičení složek IZS, co by vytkli v oblasti těchto cvičení a které cvičení považují za nejlepší a proč. Závěrečné otázky směřovali k bezpečnosti při výcviku psů a zjištění, zda dochází, v jakém počtu a rozsahu ke zranění psů určených pro pátrání po pohřešovaných osobách a zda se setkali s úmrtím psa při výcviku. Poslední část dotazníku je věnována otázce, jestli práce s výcvikem psa v oblasti pátrání po pohřešovaných osobách pro psovody má smysl a naplňuje je a co je pro psovody nejdůležitější motivací, aby se záchranné kynologii věnovali i nadále.

Zmiňovaný dotazník byl vytvořen prostřednictvím služby Google Forms a jeho vyplnění respondenty trvalo necelých 15 min. Z důvodu oslovení širokého okruhu lidí, kteří se zabývají výcvikem psů v IZS, jsem vložila svůj dotazník s 35 otázkami do různých skupin na sociální síti Facebook (konkrétně s názvem: IZS záchranný systém, Tréninky – záchranařina, Záchranáři kynologové, Policie). Dále jsem oslovila přes aplikace Messenger subjekty: Horská služba ČR, Kynologická záchranná jednotka České republiky, Záchranný útvar HZS ČR, s žádostí o přeposlání dotazníku členům těchto skupin. Období sbírání dat se zúčastnilo 28 respondentů z různých složek IZS, kteří byli ochotni dotazník vyplnit, a to v poměru: 8x Policie ČR, 1x HZS ČR, 1x HS ČR, 5x Městská policie, 1x HS Příbram, 8x SZBK ČR a 4x ostatní složky IZS a blíže nespecifikované složky IZS. Tito respondenti uvedli následující informace: 12 osob je držitelem atestace ve specializaci plochy, 5 osob je držitelem atestace ve specializaci sutin, 8 osob je držitelem přezkoušení s názvem Výjezdová činnost v působnosti Policie ČR, 1 osoba je držitelem přezkoušení Horské služby České republiky v oblasti lavin, 5 osob je zaměstnáno u Městské policie a jsou využívány pro pátrání po pohřešovaných osobách, dále 1 osoba byla 2x držitelem atestace specializace

plochy. Zde je nutno uvést, že pes, který působí v IZS, může mít úspěšně složeno více rozdílných zkoušek či současně kynologický atest v oblasti ploch a kynologický atest v oblasti sutin. Při pátrání po pohřešovaných osobách jsou nejčastěji respondenty využívána plemena psů belgický ovčák, německý ovčák a border kolie. Psovodi, kteří se zúčastnili mého průzkumu, mají aktivní psy pro užití při pátrání po pohřešovaných osobách ve věku 3–9 let.

Níže uvádím přehled otázek uvedených v mnou vytvořeném dotazníku k této bakalářské práci na téma Integrovaný záchranný systém a výcvik služebních psů a zároveň odpovědi respondentů, kteří byli ochotni se mého průzkumu zúčastnit.

Od otázky č. 5 je v odpovědích užito rozřazení respondentů do skupin, dle jejich působení. Účelem rozřazení je zjištění, který názor převládá v konkrétní složce IZS.

Sk. A – Policie České republiky

Sk. B – Hasičský záchranný sbor České republiky

Sk. C – Městská policie

Sk. D – Svaz záchranných brigád kynologů České republiky

Sk. E – Horská služba České republiky

Sk. F – Hasičský sbor Příbram

Sk. G – ostatní složky IZS či neuvedení organizace působení

Otázka č. 17 v dotazníku je zaměřena na možnost práce s GPS zařízením. Ukázkou elektronického rozdělení sektorů a poté zpětného nahrání tras pomocí GPS zařízení psovodů do elektronické mapy je blíže zobrazeno na videu Hasičského sboru Příbram, který se dne 17.11.2016 zúčastnil pátrání po pohřešované osobě, muži zdánlivého stáří 50 let, v okolí Toužimi, které bylo

ukončeno s nálezem osoby bez známek života odkaz:
<https://www.youtube.com/watch?v=LxUf8iJIV94> .⁵⁴

Otázka č. 18 je věnována rozdělení sektorů pomocí programu Pátrač. Software Pátrač je určen pro efektivní práci při pátrání po pohřešované osobě. Díky možnosti jeho užití, lze svolat psovody z ostatních složek IZS. Systém nabídne a osloví držitele kynologického atestu ve specializaci ploch, kteří jsou nejbliže místu pátrání. Současně zasílá psovodům informaci o pohřešované osobě a místo, kde je třeba se přihlásit a kontaktovat konkrétního policistu a zaeviduje zpětnou vazbu. Poté software Pátrač vytipuje oblast, kde se pohřešovaná osoba může nacházet, přičemž zohlední věk, zdravotní indispozice, mapové podklady apod. Následně prostor rozdělí na přiměřené sektory, které jsou přiděleny k propátrání kynologickým pátracím týmům. Nedílnou součástí softwaru je zpětná vazba po nahrání prohledaných sektorů, tras psů a psovodů, kdy výsledkem je upřesnění míst, která jsou nepropátrána.⁵⁵

⁵⁴ Youtube.com: *Pátrání 17.11.2016 (Hasičský sbor Příbram)* [online]. [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=LxUf8iJIV94>

⁵⁵ Policie.cz: *Projekt Pátrač* [online]. [cit. 2023-02-19]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/projekt-patrac.aspx>

Otázka č. 1: Jsem držitelem kynologického atestu – specializace:

Odpověď č. 1: Sutiny - 6x, Plochy - 12x, Policie ČR – Výjezdová činnost – 8x, Hlídkový pes – osvědčení pro MP a obecní policii – 1x, Byl jsem 2x držitelem AMV plochy – 1x, Laviny – 1x, Městská policie – 1x, Vyhledávání OPL - 1x

Otázka č. 2: V jaké složce IZS působíte? (doplňte)

Odpověď č. 2: Policie ČR – 8x, HZS ČR – 1x, Městská policie – 5x, HS Příbram – 1x, SZBK ČR – 8x, Horská služba 1x, ostatní složky (blíže nespecifikováno) – 4x

Otázka č. 3: K pátracím akcím využívám svého psa plemene. (doplňte)

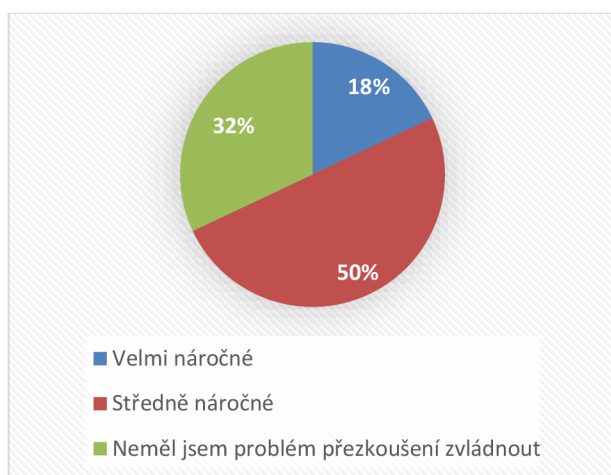
Odpověď č. 3: zlatý retriever, anglický špringeršpaněl – 2x, belgický ovčák – 7x, německý ovčák – 8x, německý ovčák vlkošedý – 1x, bernský salašnický pes – 1x, border kolie – 3x, flat coated retriever – 3x, německý krátkosrstý ohař – 1x, kříženec - 1x, australský ovčák – 1x

Otázka č. 4: Věk mého současného psa, který má atest/zkoušku: (doplňte)

Odpověď č. 4: 3 roky – 4x, 4 roky – 3x, 5 let – 5x, 6 let – 4x, 7 let – 1x, 8 let – 5x, 9 let – 3x

Otázka č. 5: Bylo pro vás složení výše uvedené zkoušky/zkoušek potřebných pro zařazení do pátrání po pohřešovaných osobách náročné?

Odpověď č. 5:

„Velmi náročné“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. C – 2x, sk. D – 1x, sk. E – 1x, sk. G – 1x

„Středně náročné“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 4x, sk. B – 1x, sk. C – 2x, sk. D – 4x, sk. G – 3x

„Neměl jsem problém přezkoušení zvládnout“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 4x, sk. C – 1x, sk. D – 2x, sk. F – 1x, sk. G – 1x

Otázka č. 6: Kdybyste měl uvést 3 rady, které je dobré v přípravě na atest / přezkoušení nepodcenit, co byste uvedl?

Odpověď č. 6:

Umět dobře číst svého psa, jak pracuje s pachem. Umět poznat, kdy se pes dostává do stresu a umět přerušit zaměstnání a znovu psa nasadit. Pořádně si prohlédnout sutinu a umět se pohybovat v terénu čtení map. (sk. C)

Kondička psa, práce s větrem, poslušnost. (sk. D)

Značení, samostatnost, fyzická kondice. (sk. C)

Dobře připraveného psa, orientace v terénu, dobrá kondice. (sk. G)

Orientace v terénu bez navigačních přístrojů, dostatečná fyzická příprava na zátěž, příprava pro pátrání. (sk. D)

Samostatnost psa, vytrvalé a nekontaktní značení psa u osoby. (sk. G)

Práce s mapou, kondice, dobrý trénink. (sk. D)

Kolektiv lidí, prostředí, trénovanost. (sk. A)

Důslednost, cílevědomost, pokora. (sk. A)

Vhodná povaha sl. psa. Koordinace výcviku se zkušenými kolegy. Nepospíchat při výcviku. (sk. A)

Různé figuranty při různých polohách, vytrvalost, znalost mapy. (sk. A)

Značení, značení, značení. (sk. G)

Dlouhodobé hledání bez nálezu, práce s mapou, značení ve všech pozicích. (sk. F)

Poslušnost, dát psovi dostatek času, motivace psa. (sk. A)

Bez kvalitního značení osob nezačínat s průzkumem terénu a získat základní orientační schopnosti (orientace v mapě, příp. GPS). (sk. C)

Stopy, stopy a stopy. Vše ostatní je snadné, pokud je pes silně pudový. (sk. A)

Nepodceňujte základy značení. Praktické závody. Fyzická příprava teamu. (sk. D)

Trénovat to, co mi nejvíce nejde a nevyhýbat se tomu. (sk. D)

Absolvovat atesty nebo akce podobné úrovně jako figurant nebo organizátor. (sk. D)

Systematicčnost pátrání. Práce s větrem. Prohledání okolí nálezu. (sk. D)

Ovladatelnost, samostatnost, výborné značení. (sk. C)

Fyzická připravenost psovoda, psa... Orientace v terénu. (sk. B)

Systematická příprava. Kvalitní výběr jedince. Dostatečná teoretická znalost problematiky přetavena do kvalitního výcviku. (sk. A)

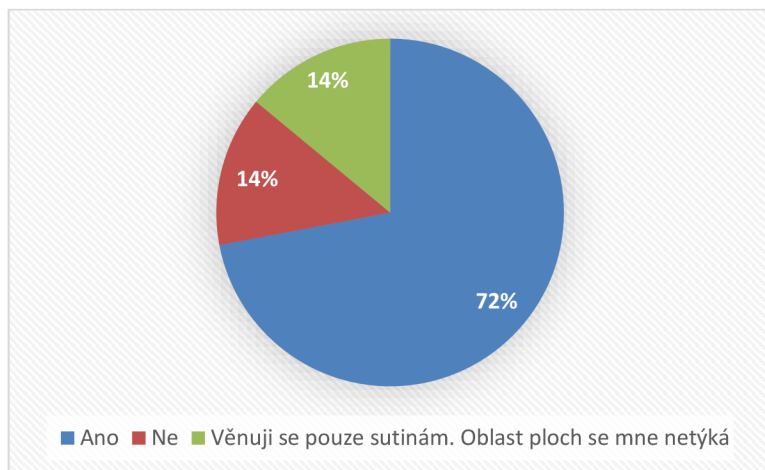
Značení psa (nekontaktní), orientace psovoda v mapě, výborný vztah se psem. (sk. D)

Figurování na atestech je dobrý způsob, jak se seznámit s průběhem a požadavky. Pozitivní nácvik ovladatelnosti psa. Připravit psa na rychlé změny typu práce (např. změna blízko u psovoda versus samostatně od psovoda (sk. D)

Otázka č. 7: Přelom roku 2022 a 2023 je zlomový v oblasti atestů – specializace PLOCHY. Hovoří se o možném zařazení do atestu nalezení tzv. „pohybujících se

osoby“. Trénujete s dostatečným předstihem svého psa, aby byl schopen následující přezkoušení (včetně chodících osob) zvládnout?

Odpověď č. 7:

„Ano“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 6x, sk. B – 1x, sk. C – 5x, sk. D – 5x, sk. E – 1x, sk. F – 1x, sk. G 2x

„Ne“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x, sk. D – 1x, sk. G – 2x

„Věnuji se pouze sutinám. Oblast ploch se mne netýká“ zazněla ve skupinách: sk. A – 1x, sk. D – 2x

Otázka č. 8: Jaký je Váš názor na zařazení „chodících osob“ do atestů / přezkoušení? (doplňte):

Odpověď č. 8:

Pokud to bude v rozumné míře, tak souhlasím. Ne každý pohřešovaný bude vždy na místě. Může se pohybovat v malém prostoru zmateně. (sk. C)

Nelíbí se mi. V terénu může chodit mnoho osob a hledajícího psa to bude rušit. V Praze nebo na rušném místě to bude nepoužitelné. (sk. D)

Záleží na tom, co si pod slovem „chodící“ představujeme. Pomalu se ploužící stařík ano, standardně se pohybující osoba NE. (sk. C)

Nález by mohl hlásit, jak pes, tak psovod. Jsou přeci tým. (sk. G)

Rozporuplný. Vnímám to tak, že od svého psa potřebuji především práci s nosem a nalezení osob, které bych bez tohoto jeho smyslu nenašel sám. (sk. D)

Je to zbytečné. (sk. D)

Kladný – z praxe. (sk. A)

V dnešní době velkého pohybu osob v lese – velmi náročné. (sk. A)

Za mě to má smysl. Je spousta pohřešovaných lidí, zejména dětí, kteří pokud nejsou zranění, chodí a ujdou neuvěřitelnou vzdálenost. (sk. A)

Je to potřebné dle statistik Policie ČR. (sk. G)

Pohybující se osoba není tolik ohrožena a v terénu se může pohybovat (a často se tak stává) hodně osob. Poté, aby pes značil všechny, mi nedává moc smysl. (sk. F)

Myslím, že velké plus. (sk. A)

Je rozdíl mezi chodící a chodící. Každopádně setkat se s tím v reálu dá. Asi bych se v tom věnoval při výcviku a společných IMZ, ale do samotného přezkoušení, atestů, bych to nedával. Chodící osoba není problém. Pro mého psa je ještě víc zajímavější než pasivní osoba. (sk. C)

Chodící osoba není problém. Pro mého služebního psa je ještě zajímavější jak pasivní osoba. (sk. A)

V reálu normální věc. (sk. A)

Nutnost. (sk. D)

Nedá se využít např. v lesoparcích, kde je větší pohyb civilistů. (sk. D)

Rozporuplný. (sk. E)

Má to smysl. (sk. C)

Je to zcela správně. (sk. B)

Pokud se psovi dobře vysvětlí, že musí reagovat i na aktivní osobu, není to problém. Ovšem k tomuto se musí dopracovat postupně a počítat s touto možností při celkovém pojetí koncepce výcviku venkovních revírů. (sk. A)

Atest jsem prodloužovala loni na podzim, takže aktuálně se na novou podobu atestů nepřipravuji. Nemám proto příliš informací k přesné podobě atestu a nechci hodnotit. Pohybující osoby jsem v tréninku zařazovala, což bylo problematické vzhledem k tomu, že se často pohybujeme v prostředí, kde se pohybují turisté a další osoby (posledně jsme v lese narazili na velkou skupinu orientačních běžců roztroušených po lese, takže to bylo dost složité). Nechci, aby mi pes ke každému běhal a štěkal na něj, takže má pes celkem zavařenou hlavu. (sk. D)

Pohřešovaná osoba může chodit. Značení štěkáním o nálezu (nejčastější značení českých záchranářských psů) je pro tento účel nevhodné. (sk. G)

Otázka č. 9: Máte v úmyslu pokračovat v tréninku se svým současným psem tak, abyste splnil následující atest / přezkoušení ve specializaci PLOCHY?

Odpověď č. 9:

Ano. (sk. A – 2x, sk. B – 1x, sk. C – 2x, sk. D – 2x, sk. E – 1x, sk. F – 1x)

Ne. Uvažuji o koupi štěněte a s tím budu cvičit „chodící osoby“ od útlého věku. (sk. A)

Věnuji se pouze specializaci SUTIN. Nemohu odpovědět. (sk. G)

Nejdříve složím sutiny a pak zkusím plochy, ale uvidím, jakým směrem se změna ploch bude ubírat. (sk. C)

Ještě nevím, obecně se mi nelíbí směr toho, kam se to ubírá. (sk. D)

Ano, do té doby, dokud budu schopný plnit zároveň požadavky na sutinu. (sk. C)

Mám mladého psa, tak uvidím, jak nám to půjde. (sk. G)

Ne. Uvažuji o koupi štěněte, ale jestli budou mým cílem opět atesty MV, to se rozhodnu později. (sk. D)

Ne, budu se dále věnovat spíše výjezdové činnosti. (sk. A)

Ano, první termín na podzim jsme nedali. Chyběl nám jeden figurant, jdeme opět teď na jaře 2023 na plošné atesty MV. (sk. A)

Záleží hlavně kam a jakým způsobem to bude směřovat. Chodící osoby, skupinky osob, předměty, vzájemně se to potom tluče se sutinami. (sk. C)

Atest na plochy dělat nebudu, tato kategorie je dle mého názoru u PČR naprosto zbytečná. (sk. A)

Výjezdová činnost. (sk. A)

Máme už natrénováno s předstihem. (sk. D)

Stáří psa (sk. D)

Určitě ne v rozsahu, jak je nastíněno v příslušném pokynu upravující tuto činnost. (sk. A)

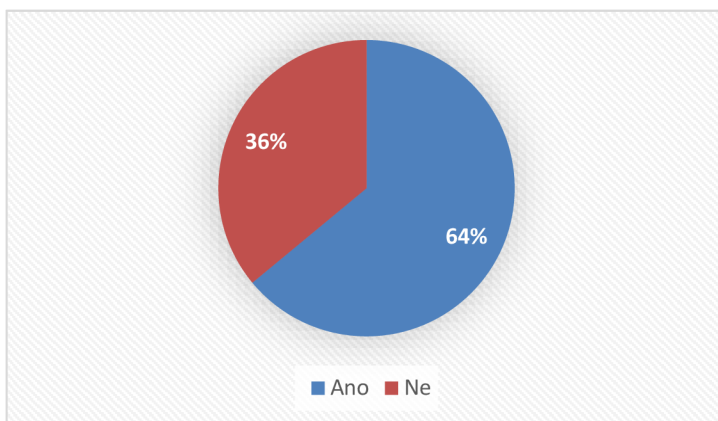
Vzhledem k věku současného psa nepředpokládám, že budu ještě prolongovat a plnit novou formu atestů. (sk. D)

Věnuji se pouze specializaci sutin. Nemohu odpovědět. (sk. D)

Ne. Pomáhat při pátrání na ploše lze i bez atestů. (sk. G)

Otázka č. 10: Myslíte si, že máte dostatečné informace o chystaných změnách v legislativě atestů – specializace PLOCHY?

Odpověď č. 10:

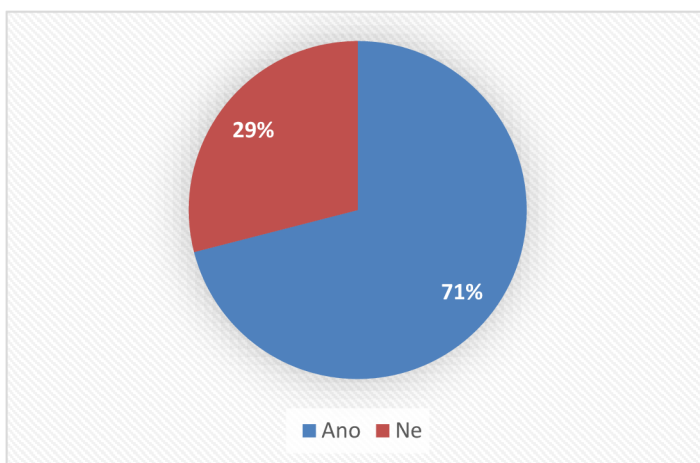

„Ano“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 4x, sk. B – 1x, sk. C – 2x, sk. D – 5x, sk. E – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 2x

„Ne“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 4x, sk. C – 3x, sk. D – 2x, sk. G – 1x

Otázka č. 11: Myslíte si, že organizace, kde jste členem, vám zajišťuje dostatečné zázemí, časový prostor a možnost terénu k přípravě na atesty / zkoušky?

Odpověď č. 11:

„Ano“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 3x, sk. B – 1x, sk. C – 5x, sk. D – 7x, sk. E – 1x, sk. G – 3x

„Ne“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 5x, sk. D – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 1x

Otázka č. 12: Co byste uvítal v organizaci, kde působíte za změny, které by vám pomohli při přípravě na atesty / přezkoušení? (doplňte)

Odpověď č. 12:

U MP Praha je to dobré. Podmínky jsou obstojný. (sk. C)

Máme vše ok. (sk. D)

Máme dobré podmínky. (sk. C)

Sutinový trenážér. (sk. G)

Více společných celorepublikových akcí. (sk. D)

Profesionální podmínky a kolektiv. (sk. A)

Rozum, profesionální přístup. (sk. A)

Více možností skupinových tréninků. Teď trénuji jen ve volnu. (sk. A)

Nic. (sk. G)

U SZBK ne. Je potřeba více se zaměřit na praktické vyhledání a netlačit všechny členy ke skládání zkoušek. (sk. F)

Nejlépe celé Krajské ředitelství Olomouckého kraje změnit. (sk. A)

Mám dostatečný prostor (sk. C)

Nebudu odpovídat. (sk. A)

Vybavení. (sk. A)

Praktické závody. (sk. D)

Více odpovídajících terénů na výcvik, ale za to nemůže organizace. (sk. C)

Rozsah a obtížnost atestu je pro Policii ČR značný. Je velká pravděpodobnost, že velká část psovodů nebude tuto kategorii schopna získat. (sk. A)

Od loňského roku organizace zařadila soustředění pro atestované osoby, což je určitě přínosné a bude se dále vyvíjet. (sk. D)

Atesty plochy považuji za zbytečné – jejich organizace není funkční. Nelze přezkoušet tolik týmů, kolik je v ČR potřeba, ani kdyby se konaly více než 2x ročně. (sk. G)

Výcvik pro připravující se psovody s lektorem. Návuk reálného nasazení. (sk. D)

Otázka č. 13: Kolikrát a kým jste byl osloven (např. Ministerstvem vnitra – generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR, krajským operačním střediskem HZS či Policií ČR) v roce 2022, abyste se zúčastnil pátrání po pohřešované osobě? (prosím zvlášť rozved'te oblast sutin a oblast ploch)

Odpověď č. 13:

Plochy přes PČR, i když nemám atesty, tak jsem cca 3x pátral. (sk. C)

GŘ 2x sutina, 4x Policie ČR – plocha, 2x HZS kraje plocha (sk. C)

2x krajským operačním střediskem Policie ČR (sk. G)

1x Policie – HS messenger, 7x Policie ČR – osobní kontakty, 1x rodina pohřešovaného (sk. D)

1x KOPIS, vícekrát rodinou pohřešovaných skrz SAR (cca 8x), (sk. D)

5x Policie ČR (sk. A)

V rámci služby u Policie ČR (sk. A)

PČR jako výjezdový psovod (sk. A)

Plochy ani jednou, sutiny 3x, pokaždé byla mimořádná událost vyžadující nasazení záchr. psa (sk. G)

Plochy – 23x, (sk. A)

Nikdo se bohužel neozval (sk. C)

Akcí typu „senior se nevrátil z procházky“ několik bylo. Nicméně za celý loňský rok byla jen jedna organizovaná pátračka, kdy byly rozděleny sektory. Jinak je to vždy hurá akce, dokud nepřijede dosah a nezavolá vrtulník. Z tohoto důvodu vidím plochy jako zbytečný atest u PČR. (sk. A)

Nás povolává COS MP. (sk. C)

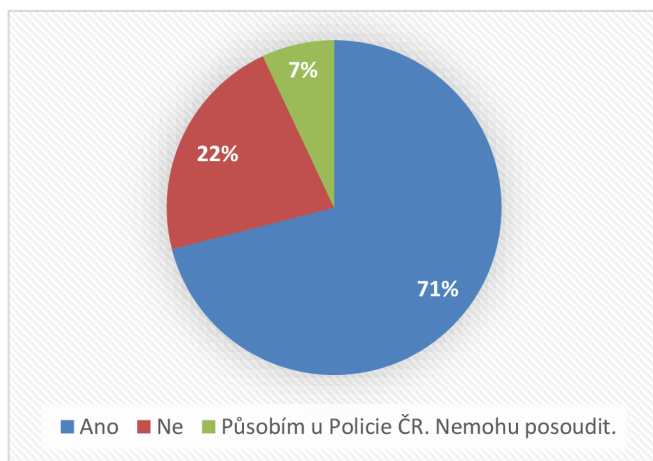
PČR, NOPIS GŘ HZS, KOPIS 10x (sk. B)

Z hlediska výjezdu cca 8x (sk. A)

V roce 2022 jsme byli osloveni 4x OPIS HZS a 1x PČR (sk. D)

Otázka č. 14: Máte jako atestovaný kynolog zkušenost s konkrétními situacemi, kdy Policie ČR nevyužije atestované kynology, i když je zřejmé, že jsou v dojezdové vzdálenosti na místo zásahu?

Odpověď č. 14:

„Ano“ odpověď zazněla u skupin: sk. A – 2x, sk. B – 1x, sk. C – 4x, sk. D – 7x, sk. E - 1x, sk. F – 1, sk. G 4x

„Ne“ odpověď zazněla u skupin: sk. C – 1x, sk. D – 1x

„Působím u Policie ČR. Nemohu posoudit“ zazněla u skupin: sk. A – 6x

Otázka č. 15: Jak vnímáte spolupráci složek IZS při reálném pátrání po pohřešované osobě? (doplňte)

Odpověď č. 15:

Vždy je otázka, kdo velí a podle toho je pátrání uzpůsobeno. (sk. C)

Mohli by se více zapojovat dobrovolníci. (sk. D)

Když už Policie ČR zavolá, spolupráce je dobrá. Kámen úrazu je v tom, že Policie ČR nedodrží typové činnosti a atestované kynology využívá velice málo. Některé kraje nevyužívají vůbec. (sk. C)

Spolupráce funguje. (sk. G)

Pokud už ke spolupráci dojde, funguje velmi dobře a je funkční. (sk. D)

Na sutinových výjezdech je vše v pořádku. (sk. G)

V času samotného pátrání výborně. (sk. D)

Kladně, pokud se nejedná o partyzánskou akci rádobý záchranářů. (sk. D)

Uspokojivě. (sk. A)

Doufejme, že systém pátrač se rozjede co nejdříve a bude fungovat. (sk. A)

Efektivní, občas organizační chyby. (sk. G)

Pokud už psovody zvednou, tak spolupráce na místě je bezproblémová. (sk. F)

Velmi dobré. (sk. A)

Jak kde a kdo. (sk. C)

Spolupráce IZS je vždy na top profi úrovni. (sk. A)

Skvělé. (sk. A)

Profesionálně. (sk. D)

Jsou tam dost velké nedostatky. (sk. D)

Pokud už jsou pozvány, tak dobrá. (sk. D)

Bez problémů. (sk. E)

Pokaždé je to jiné, ale v součtu pozitivní zkušenost. (sk. C)

Bez problémů. (sk. B)

Působím u Policie ČR. Nemohu posoudit. (sk. A)

Vnímám ji jako dobrou. (sk. D)

Záleží na kraji. (sk. G)

Otázka č. 16: Pokud byste měl uvést kraj, ve kterém je (dle Vás) nejlepší organizace práce při zásahu složek IZS, který byste uvedl? (doplňte)

Odpověď č. 16:

Královéhradecký kraj – 8x, (sk. A – 1x, sk. C – 3x, sk. D – 3x, sk. G – 1x)

Pardubice – 1x, (sk. D – 1x)

Okolí Příbram – 1x, (sk. D – 1x)

Liberecký – 1x, (sk. A – 1x, sk. D – 1x)

Praha – 1x, (sk. A – 1x)

Jihomoravský kraj – 1x, (sk. A – 1x)

Každý má své pro a proti, horská služba je zatím asi top. - 1x, (sk. A – 1x)

Krajů je více, ale v Čechách. Morava v tomto zaostává. – 1x, (sk. D – 1x)

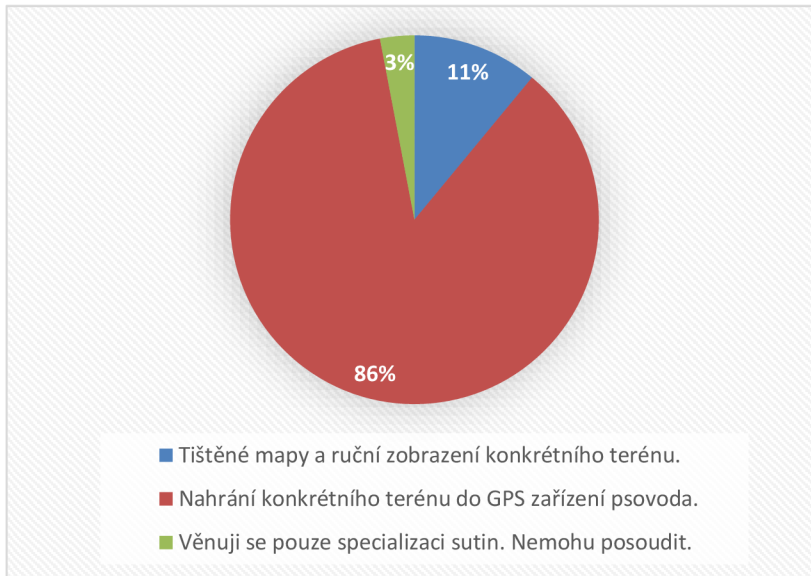
Plzeňský – 1x, (sk. D – 1x)

Olomoucký – 1x, (sk. C – 1x)

Nemohu posoudit – 5x

Otázka č. 17: V případě pátrání po pohřešované osobě (oblast PLOCHY) vám více vyhovuje zadání vašeho konkrétního terénu formou:

Odpověď č. 17:

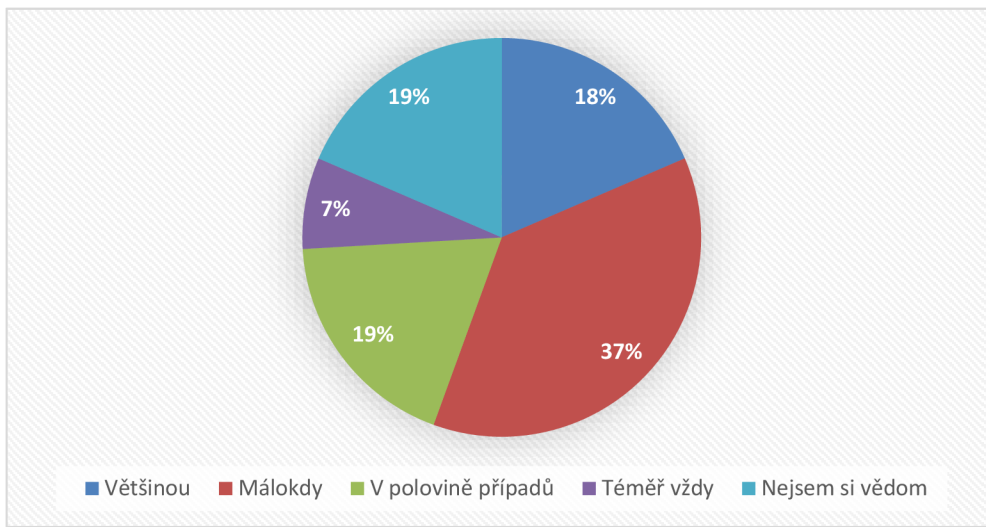
„Tištěné mapy a ručního zobrazení konkrétního terénu.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 3x

„Nahrání konkrétního terénu do GPS zařízení psouvoda.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 5x, sk. B – 1x, sk. C – 5x, sk. D – 7x, sk. E – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 4x

„Věnuji se pouze specializaci sutin. Nemohu posoudit.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. D – 1x

Otázka č. 18: Při vyhlášení pátrání po pohřešované osobě, kde jsou svoláni atestovaní kynologové, velitelé zásahu využívají k rozdělení terénů program Pátrač:

Odpověď č. 18:

„Většinou“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 3x, sk. D – 2x

„Málokdy“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 2x, sk. B – 1x, sk. C – 2x, sk. D – 3x, sk. F – 1x, sk. G – 2x

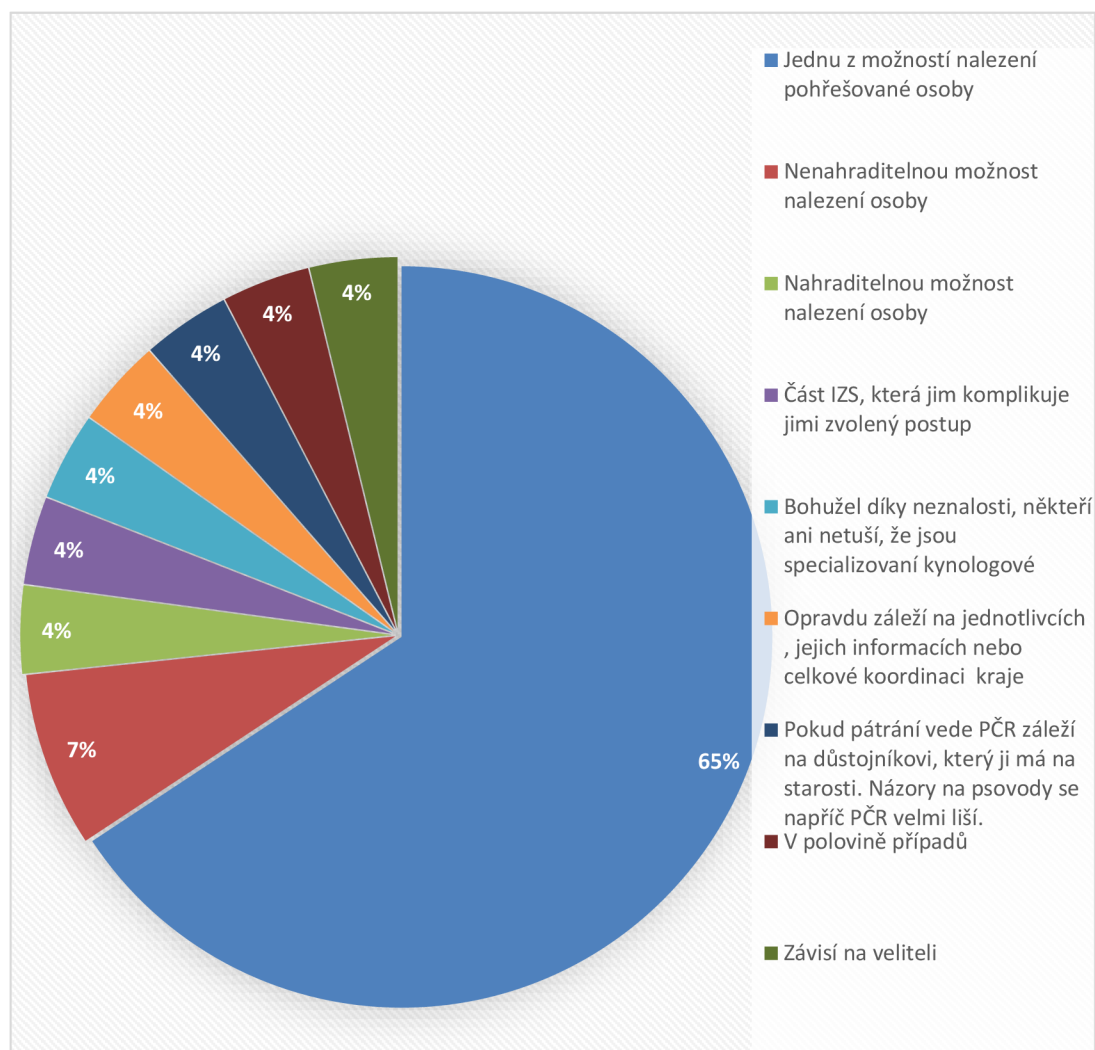
„V polovině případů“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x, sk. C – 2x, sk. D – 1x, sk. E – 1x

„Téměř vždy“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x, sk. G – 1x

„Nejsem si vědom“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x, sk. C – 1x, sk. D – 2x, sk. G – 1x

Otázka č.19: Myslíte si, že velitelé zásahů po pohřešovaných osobách, považují atestované kynology se svými psy za:

Odpověď č. 19:

„Jednu z možností nalezení pohřešované osoby“ odpověď zazněla ve skupinách:
sk. A – 4x, sk. B – 1x, sk. C - 1x, sk. D – 8x, sk. E – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 2x

„Nenahraditelnou možnost nalezení osoby“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 2x

„Nahraditelnou možnost nalezení osoby“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x

„Část IZS, která jim komplikuje jimi zvolený postup“ odpověď ve skupinách: sk. G – 1x

„Bohužel díky neznalosti, někteří ani netuší, že jsou specializovaní kynologové“
zazněla odpověď ve skupinách: sk. C – 1x

„Opravdu záleží na jednotlivcích, jejich informacích nebo celkové koordinaci kraje“
odpověď zazněla ve skupinách: sk. C – 1x

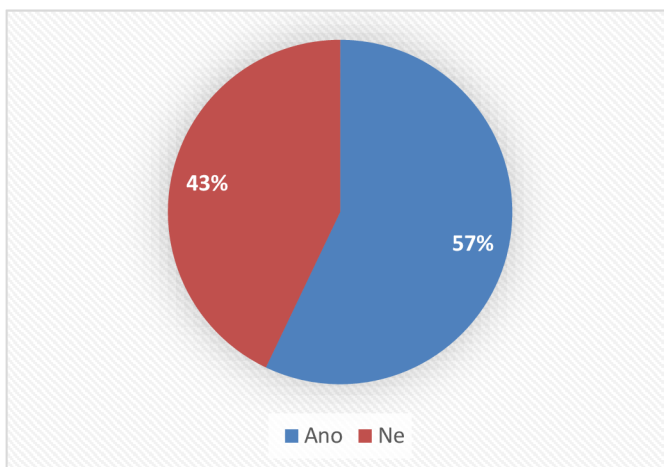
„Pokud pátrání vede PČR záleží na důstojníkovi, který ji má na starosti. Názory na
psovody se napříč PČR velmi liší“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x

„V polovině případů“ odpověď zazněla u skupin: sk. C – 1x

„Závisí na veliteli“ odpověď zazněla u skupin: sk. G – 1x

Otázka č. 20: Nalezl jste v reálném pátrání po pohřešované osobě živou
pohřešovanou osobu ve svém terénu?

Odpověď č. 20:

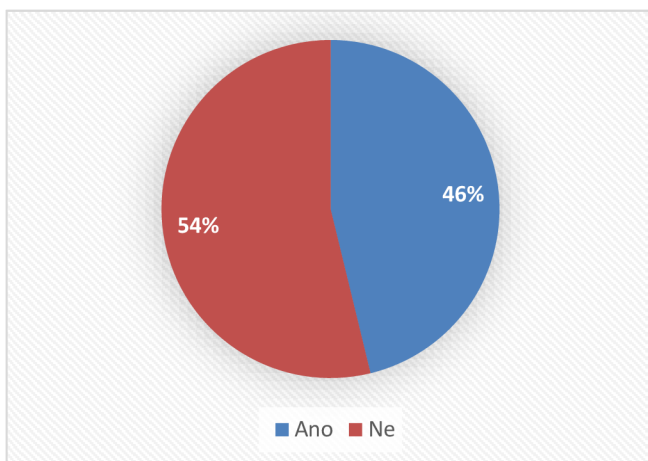

„Ano“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 6x, sk. B – 1x, sk. C – 4x, sk. D – 3x, sk. E – 1x, sk. G – 2x

„Ne“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 2x, sk. C – 1x, sk. D – 5x, sk. G – 2x

Otázka č. 21: Nalezl jste v reálném pátrání po pohřešované osobě osobu bez
známek života ve svém terénu?

Odpověď č. 21:

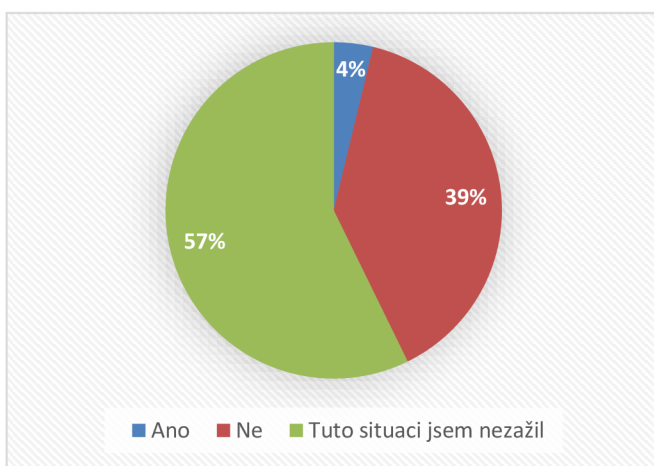

„Ano“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 5x, sk. B – 1x, sk. C – 4x, sk. F – 1x, sk. G – 2x

„Ne“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 3x, sk. C – 1x, sk. D – 8x, sk. E – 1x, sk. G – 2x

Otázka č. 22: Ovlivnil vašeho psa nález osoby bez známek života v jeho chování a práci v následujících dnech?

Odpověď č. 22:

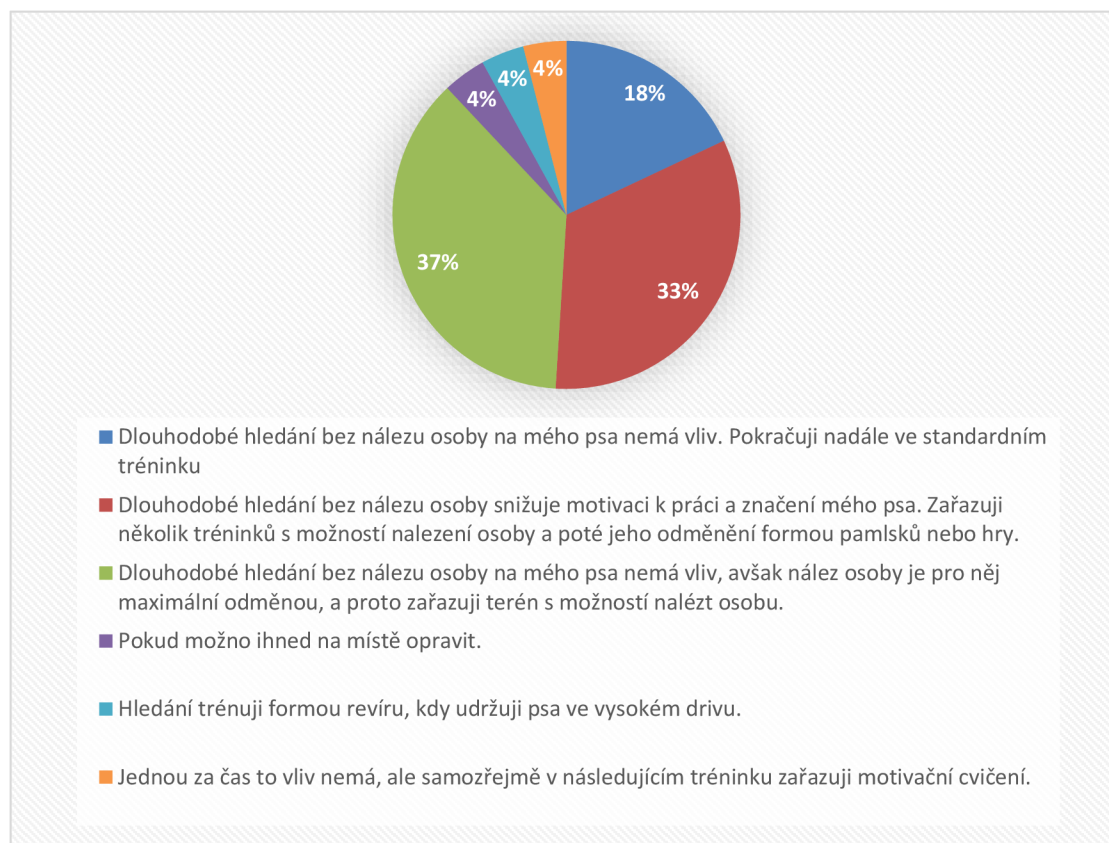
„Ano“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x

„Ne“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 4x, sk. B – 1x, sk. C – 3x, sk. F – 1x

„Tuto situaci jsem nezažil“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 3x, sk. C – 2x, sk. D – 8x, sk. E – 1x, sk. G – 3x

Otázka č. 23: Jako atestovaný psovod se psem nasazeným v reálném pátrání po pohřešované osobě po prohledání vašeho terénu bez nálezu osoby v dalších trénincích postupujete:

Odpověď č. 23:

„Dlouhodobé hledání bez nálezu osoby na mého psa nemá vliv. Pokračuji nadále ve standardním tréninku.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 2x, sk. C – 1x, sk. D – 1x, sk. G – 1x

„Dlouhodobé hledání bez nálezu osoby snižuje motivaci k práci a značení mého psa. Zařazuji několik tréninků s možností nalezení osoby a poté jeho odměnění formou pamlsků nebo hry.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 3x, sk. C – 1x, sk. D – 2x, sk. E – 1x, sk. G – 2x

„Dlouhodobé hledání bez nálezu osoby na mého psa nemá vliv, avšak nález osoby je pro něj maximální možnou odměnou, a proto zařazuji terén s možností nalézt osobu.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 2x, sk. B – 1x, sk. D – 5x, sk. F – 1x, sk. G – 1x

„Pokud možno ihned na místě opravit.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. C – 1x

„Hledání trénuji formou revíru, kdy udržuji psa ve vysokém drivu.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x

„Jednou za čas to vliv nemá, ale samozřejmě v následujícím tréninku zařazuji motivační cvičení.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. C – 1x

Otázka č. 24: Pokud byste měl uvést oblast, která by se při reálném pátrání po pohřešované osobě měla zlepšit, co byste uvedl? (uvedte)

Odpověď č. 24:

Spolupráce složek. Proškolení odpovědných osob, co rozhodují o povolování psovodů. Proškolení lidí, co vedou pátrání. (sk. C)

Jednoznačně povolávání kynologů ze strany Policie ČR. (sk. C)

Povolávání psovodů včas. (sk. D)

Akceschopnost. (sk. A)

Horské prostředí. (sk. A)

Včasné a rychlé povolání KPT, lepší informovanost o možnosti použití psovodů. (sk. A)

Povolávání a organizace kynologů. (sk. G)

Práce s GPS a digitálními mapovými podklady u PČR. Pokud to nejsou specialisté, velitelé zásahu mají často problém s tímto na místě pracovat. (sk. F)

Lesní kopcovitý terén. (sk. A)

Povědomí řídicího pátrání. (sk. C)

Zavést povinnou organizaci pátrání, aby se předešlo akcím typu hrr a procházíme jeden přes druhého. (sk. A)

Větší informovanost velitelů zásahu o možnosti využití psa. (sk. A)

Lepší součinnost mezi ČR a atestovanými psovody. (sk. D)

Větší informovanost velitelů zásahu o možnosti povolání atestované psy. (sk. D)

Včasné svolávání KPT. (sk. E)

Využitelnost atestovaných kynologů. (sk. C)

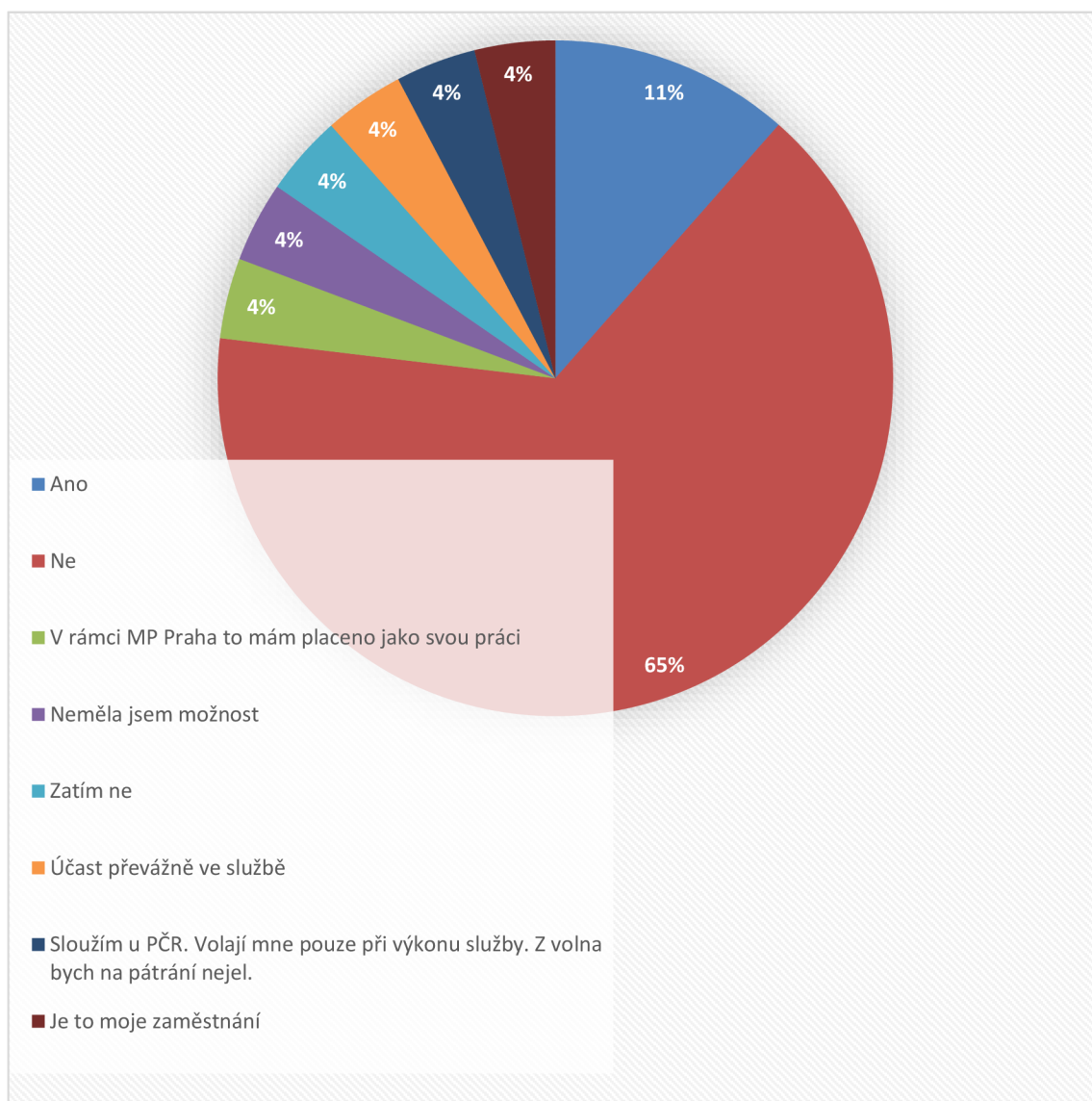
Zlepšit povědomí o záchranářské kynologii u příslušníků Policie ČR, protože vůbec netuší, která bije. (sk. B)

Lepší využití techniky /např. možnost nahrání terénu k prohledání do GPS/. (sk. D)

Lepší informovanost velitelů zásahů o možnostech nasazení psů. (sk. D)

Otázka č. 25: Pokud jste povolán k účasti na pátrání po pohřešované osobě jako psovod se svým psem, požadujete po ukončení zásahu náhradu nákladů na cestu, ušlý zisk apod?

Odpověď č. 25:

„Ano“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 2x, sk. C – 1x

„Ne“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 4x, sk. B – 1x, sk. C – 2x, sk. D – 7x, sk. E – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 3x

„V rámci MP Praha to mám placeno jako svou práci.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. C – 1x

„Neměla jsem možnost.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. D – 1x

„Zatím ne.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. G – 1x

„Účast převážně ve službě.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x

„Sloužím u PČR. Volají mne pouze při výkonu služby. Z volna bych na pátrání nejel.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x

„Je to moje zaměstnání.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. C – 1x

Otázka č. 26: K vyhledávání pohřešovaných osob lze využít také moderní technologie. Která konkrétní místa si myslíte, že jsou vhodná či výhodnější prohledat právě atestovaným psem a z jakého důvodu? (doplňte)

Odpověď č. 26:

Záleží na počasí. Někdy vrtulník vs drony nemohou vzlétnout, tak se musí využít vše na zemi. Vše by měl vyhodnotit správně proškolený člověk, kde nasadit psy, rojnice a techniku. (sk. C)

Místa v okolí jeskyní. (sk. D)

Nepřehledný terén, zarostlé oblasti (stromy, houští). (sk. C)

Lesní porost. (sk. G)

Hůře přístupná místa. Právě pro špatnou přístupnost pro rojnice a zároveň tato místa bývají „nepřehledná“ pro technologie (termovize, ...). (sk. D)

Plochy s porostem. (sk. D)

Zalesněné – členitost terénu, proudění vzduchu. (sk. A)

V horské oblasti se na technologie nedá spolehnout. Nepřesnost, výpadku signálu. (sk. A)

Nepřístupný les, terén. (sk. A)

Těžko přístupné terény nebo nepřehledné terény, kde je problém nasadit rojnici. (sk. F)

Domy, lesy. (sk. A)

Vzrostlý terén, který nelze kontrolovat z nebe. (sk. C)

Vždy je lepší celou oblast proletět vrtulníkem, následně sl. psa použít ve smysluplném, ne zbytečně náročném terénu. (sk. A)

Husté porost, termovize, vrtulník – nulová využitelnost. (sk. A)

Porosty. Skály. Cesty – efektivní. (sk. D)

Ne všechny technologie jsou 100%. Třeba termovize nemusí vždy fungovat, obzvláště když zabalený člověk leží obličejem k zemi a ruce má schované, tudíž nejdou vidět tepelné zdroje. (sk. D)

Zarostlé, vizuálně nepřehledné oblasti. (sk. D)

Husté porosty. Lesy. (sk. E)

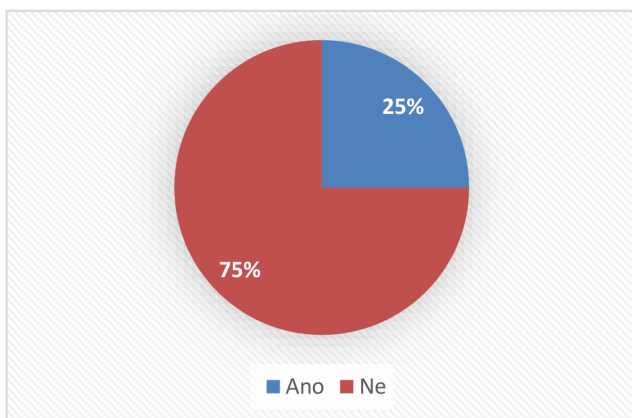
Hůře prostupné terény, které nejdou prohledat shora vrtulníkem nebo dronem. (sk. B)

Nejsem zběhlá v technologiích. Nemohu posoudit, jak je spolehlivá např. termovize apod. a kde se jaké technologie dají použít. (sk. D)

Při rozsáhlejších neštěstí je nasazení psů nejrychlejší cestou, jak pohřešované osoby najít. (sk. D)

Otázka č. 27: Myslíte si, že integrovaný záchranný systém dostatečně využívá atestovaných kynologů?

Odpověď č. 27:

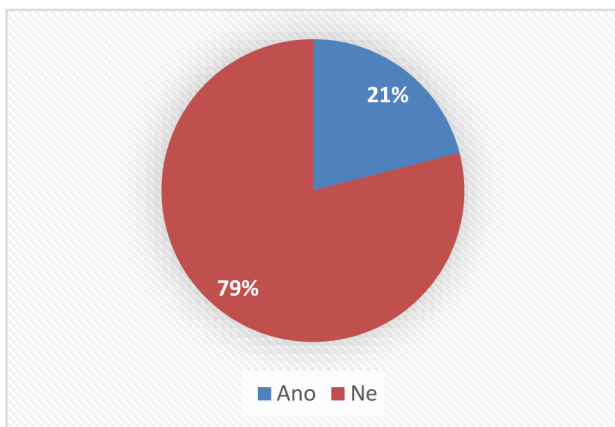

„Ano“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 5x, sk. C – 1x, sk. G – 1x

„Ne“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 3x, sk. B – 1x, sk. C – 4x, sk. D – 8x,
sk. E – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 3x

Otázka č. 28: Považujete počet taktických cvičení složek IZS využívajících také atestované psovody za dostatečný?

Odpověď č. 28:

„Ano“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 2x, sk. C – 1x, sk. D – 2x, sk. G – 1x

„Ne“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 6x, sk. B – 1x, sk. C – 4x, sk. D – 6x,
sk. E – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 3x

Otázka č. 29: Uvedte, co považujete za nejdůležitější oblast v rámci společných cvičení složek IZS a atestovaných psodůů.

Odpověď č. 29:

Spolupráce. (sk. D – 3x, sk. G – 1x)

Předávání si zkušeností. (sk. C)

Vzájemná koordinace a vysvětlení, jak pes pracuje, aby bylo pátrání efektivní. (sk. C)

Naučení se společných postupů použitelných v reálných pátracích akcích. (sk. D)

Častost. (sk. A)

Společné sdílení zkušeností. Vyzkoušení požadovaných schopností. (sk. F)

Koordinace. (sk. A)

Navození reálné situace a vyzkoušení spolupráce mezi psodůů a vyzkoušení techniky. (sk. C)

S hobby záchranáři nemám na akcích příliš dobré zkušenosti. (sk. A)

Informace. (sk. A)

Celkovou spoluprací složek IZS. (sk. D)

Předávání zkušeností. (sk. D)

Přezkoušení si psa v zátěži s cizími figuranty. Stmelení kolektivu atestovaných kynologů. Zjištění, jak pracují ostatní. (sk. C)

IMZ pro atestované psodůů (sk. B)

Koordinaci a to, aby pro psa byl výcvik vždy vítězství V rámci výcviku musí vždy najít pro zvyšování motivace pro reálné pátrání, kdy se šance na nález rapidně snižuje. (sk. A)

Nácvik spolupráce mezi jednotlivými psovody i mezi jednotlivými složkami IZS.
(sk. D)

Otázka č. 30: Co byste vytkli v oblasti společných taktických cvičení složek IZS, kde jsou zařazeni atestovaní psovodi?

Odpověď č. 30:

Nedostatečný počet cvičení během roku – 14x (sk. A – 2x, sk. B – 1x, sk. C – 2x, sk. D – 5x, sk. E – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 2x)

Pozdní informace o konání termínu – 5x (sk. A – 2x, sk. D – 3x)

Souběh více cvičení ve stejném termínu – 5x (sk. A – 2x, sk. C – 1x, sk. D – 1x, sk. G – 1x)

Nedostatečné informace o konkrétním cvičení před termínem konání – 2x (sk. A – 2x)

Nedostatečné informace na místě konání – 2x (sk. A – 2x)

Nedostatečná organizace na místě konání – 1x (sk. A – 1x)

Uvítal bych více teoretické části – 4x (sk. A – 2x, sk. C – 1x, sk. D – 1x)

Uvítal bych více praktické části – 1x (sk. C – 1x)

Uvítal bych spolupráci na tomto cvičení s kynology, kteří se věnují pátrání po pohřešovaných osobách, ze zahraničí – možnost předávání zkušeností při výcviku – 9x (sk. A – 3x, sk. C – 1x, sk. D – 3x, sk. F – 1x, sk. G – 1x)

Nedodržení časových termínů – 1x (sk. A – 1x)

Neadekvátní terény pro potřeby cvičení – 5x (sk. A – 3x, sk. B – 1x, sk. D – 1x)

Nedostatečné prostory pro zázemí na odpočinek psů – 1x (sk. A – 1x)

Rivalita mezi složkami IZS – 8x (sk. A – 4x, sk. B – 1x, sk. D – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 1x)

Nemohu posoudit, nejezdím na cvičení – 1x (sk. C – 1x)

Konání cvičení pouze v pracovní dny, což je pro dobrovolníky problém – 1x (sk. F – 1x)

V mém případě do mne systém investoval velké množství peněz a energie. Pak mi zemřel atestovaný pes a jako bych pro systém přestal existovat i já. – 1x (sk. G – 1x)

Otázka č. 31: Které taktické cvičení složek IZS považujete za nejlepší a proč? (uvedte)

Odpověď č. 31:

IMZ – 3x (sk. D – 2x, sk. G – 1x)

Nemohu říct, nebyl jsem na cvičení. (sk. C)

Nedokážu zhodnotit. Každé z cvičení, kterých jsem se zúčastnil, bylo zaměřené na něco jiného a všechny měly přínos v té oblasti, na kterou byli zaměřené. (sk. D)

Mám zkušenosti s výcvikem mezi PČR a Horské služby. Paráda. (sk. A)

Býchory 2022 (sk. A)

Všechny, které pořádá HZS. Policie ČR minimum. (sk. G)

Žádné ještě nebylo takové, co by mělo správnou simulaci. (sk. A)

Každé, které proběhne a můžu se z něj poučit. (sk. A)

Lavinové techniky. Zpestření, jak pro psůvoda, tak pro psa. (sk. D)

HZS – výborné zázemí po dobu konání celé akce, kdekoliv a kdykoliv. (sk. C)

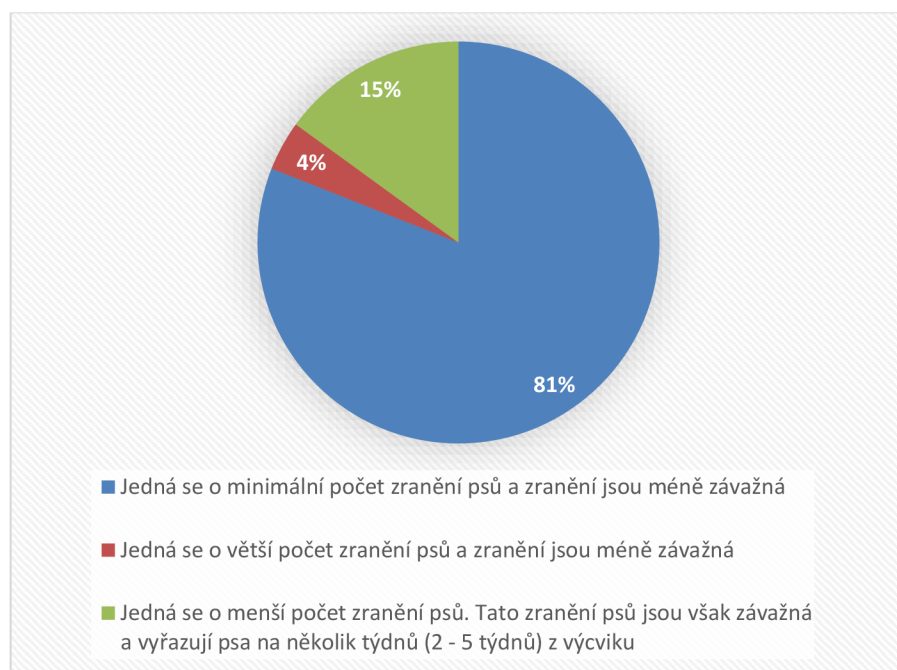
Považuji za kvalitní výcvik v rámci Policie ČR. (sk. A)

Zúčastnila jsem se pouze jednoho cvičení – pořádaného HZS Příbram pro kynology v Krkonoších na podzim 2021, kam byly přizvány i další složky (PČR, HZS, Záchranná služba, Horská služba) a bylo to moc přínosné cvičení (sk. D)

Sutinový IMZ (jediná příležitost se seznámit s ostatními atestovanými psovody Resque Patrol (výborná profesionální příprava na zvládnutí hromadných neštěstí složkami IZS) (sk. D)

Otázka č. 32: V rámci celkového výcviku psů pro pátrání pohřešovaných osobách je třeba trénovat ve specifických oblastech náročných i na bezpečnost pohybu (budovy po zřícení nebo po požáru, rokliny, skály, hory...) Dochází v rámci výcviku psů k častému zranění psů?

Odpověď č. 32:

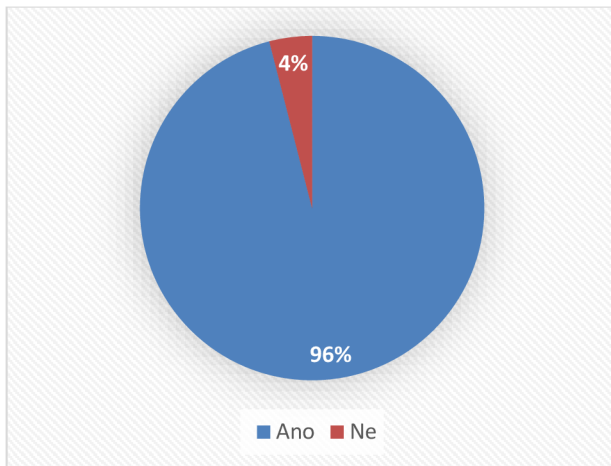
„Jedná se o minimální počet zranění psů a zranění jsou méně závažná“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 7x, sk. B – 1x, sk. C – 2x, sk. D – 6x, sk. E – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 4x

„Jedná se o větší počet zranění psů a zranění jsou méně závažná“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x

„Jedná se o menší počet zranění psů. Tato zranění psů jsou však závažná a vyřazují psa na několik týdnů (2–5 týdnů) z výcviku“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. C – 2x, sk. D – 2x

Otázka č. 33: Setkal jste se s úmrtím psa v přímé souvislosti s výcvikem pro účely pátrání po pohřešovaných osobách?

Odpověď č. 33:

„Ano“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. C – 1x

„Ne“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 7x, sk. B – 1x, sk. C – 4x, sk. D – 8x, sk. E – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 4x

Otázka č. 34: Myslíte si, že vaše práce s výcvikem svého psa v oblasti pátrání po pohřešovaných osobách má smysl a naplňuje Vás?

Odpověď č. 34:

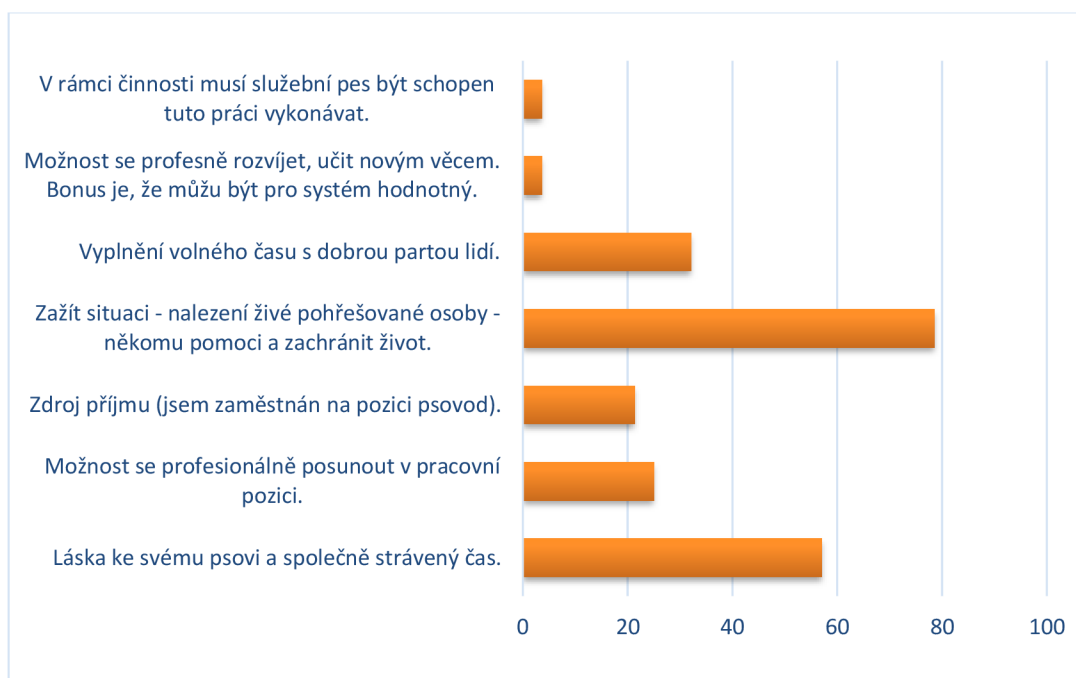
„Ano. Myslím, že má smysl, protože je to nenahraditelný způsob, jak nalézt pohřešovanou osobu v určitých oblastech. Tato práce mne naplňuje.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 6x, sk. B – 1x, sk. C – 5x, sk. D – 5x, sk. E – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 3x

„Pomalu ztrácím motivaci a nejsem si jist, zda budu ve výcviku psa v této specializaci dlouhodobě pokračovat.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x, sk. D – 3x, sk. G – 1x

„Ne. Vykonávám tento výcvik, protože jsem zaměstnán jako psovod a tuto specializaci potřebuji v rámci svého zaměstnání.“ Odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x

Otázka č. 35: Oblast výcviku ve specifikaci záchranářské kynologie je velmi náročná na čas, finance, znalosti a zkušenosti. Co je pro vás nejdůležitější motivace, abyste se záchranářské kynologii věnoval i nadále?

Odpověď č. 35:

„V rámci činnosti musí služební pes být schopen tuto práci vykonávat.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x

„Možnost se profesně rozvíjet, učit novým věcem. Bonus je, že můžu být pro systém hodnotný.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. C – 1x

„Vyplnění volného času s dobrou partou lidí.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 1x, sk. C – 1x, sk. D – 5x, sk. F – 1x, sk. G – 1x

„Zažít situaci nalezení živé pohřešované osoby – někomu pomoci a zachránit život.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 5x, sk. B – 1x, sk. C – 3x, sk. D – 8x, sk. E – 1x, sk. F – 1x, sk. G – 3x

„Zdroj příjmu (jsem zaměstnán na pozici psovod).“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 2x, sk. C – 3x, sk. G – 1x

„Možnost se profesionálně posunout v pracovní pozici.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 5x, sk. E – 1x, sk. D – 1x

„Láska ke svému psovi a společně strávený čas.“ odpověď zazněla ve skupinách: sk. A – 3x, sk. C – 2x, sk. D – 7x, sk. E – 1x, sk. G – 3x

Závěr

Pátrání po pohřešovaných osobách v terénu je v gesci Policie České republiky. K tomuto účelu může využít PČR i dalších složek IZS – atestovaných kynologů ve specializaci plochy z Hasičského záchranného sboru České republiky, Městské policie hl. m. Praha, Svazu záchranných brigád kynologů České republiky, Horské služby České republiky a další. Pátrání po pohřešovaných osobách v sutinách je v gesci Hasičského záchranného sboru České republiky. Pro tuto oblast je využíváno atestovaných kynologů ve specializaci sutin ze složek IZS: Hasičského záchranného systému České republiky, Městské policie hl. m. Prahy, Svaz záchranných brigád kynologů České republiky a další.

Formou dotazníku určeného psovodům účastnícím se při pátrání po pohřešovaných osobách bylo zjištěno, že obtížnost zkoušek, které jsou potřebné pro zařazení do pátrání po pohřešovaných osobách vnímají psovodi rozdílně. 50 procent respondentů uvádí, že neměli problém přezkoušení zvládnout. Pro 32 procent respondentů byla zkouška středně náročná a 18 procent ji považuje za velmi náročnou. V rozpracování této otázky na jednotlivé složky IZS je viditelné, že jednou z nejlépe připravených složek na zkoušky je PČR, jejíž respondenti odpovídají 4x „středně náročné“ a 4x „neměl jsem problém přezkoušení zvládnout“. Je nutné si však připomenout informaci, že Policie ČR provádí přezkoušení služebních psů a psovodů dle svých směrnic a pokynů, které jsou odlišné od Hasičského záchranného sboru ČR, což může poté ovlivňovat pohled psovodů na náročnost zkoušek. Při přípravě na kynologický atest / přezkoušení psů a psovodů respondenti uvádějí nejčastěji v tréninku důraz na značení psa, různé polohy figuranta při tréninku, práce s větrem, fyzická kondice psovoda psa, poslušnost. V současné době je avizována změna podmínek získání kynologického atestu ve specializaci plochy v gesci MV GŘ HZS ČR. Jedná se o zařazení pohybujících se osob či skupin. Toto téma je mezi psovody velmi diskutované a názory se hluboce liší, což se potvrzuje odpověďmi na otázku č. 8 ve výše uvedeném dotazníku. Část respondentů je pro a část proti zařazení. Problém může nastat v oblastech, kde je velké množství osob, například horská střediska, turistická místa, lesy v období růstu hub apod. Zde by poté služební pes

měl značit každou osobu, která je v jeho blízkosti. Z praxe v rámci ústních rozhovorů psovodi uvádějí, že většina lidí, kteří jsou v prohledávané oblasti, reagují na psa, který je značí formou štěkání s obavou až agresí, což je pro psa nežádoucí zážitek a zároveň mu hrozí nebezpečí zranění osobou, která nemá povědomí o tom, jak psi užívání v IZS značí nalezené osoby. Zde by bylo vhodné zvýšit široké povědomí veřejnosti o této problematice. Pes využívaný k těmto účelům často propátrává oblasti bez obojku či označení. Důvodem je možné zachycení obojku o větve či jiné předměty a případné zranění psa. I přes tyto rozdílné názory, 72 procent respondentů uvedlo, že se již aktivně připravuje s jejich psem, aby mohli úspěšně zkouškou projít, dále 14 procent respondentů uvedlo, že se věnuje pouze sutinám, tudíž se jich toto téma netýká a 14 procent respondentů se již se svým psem nepřipravuje. Z dotazníku vyplynulo, že 64 procent respondentů má dostatečné informace o chystané změně v legislativě kynologického atestu – specializace ploch a 36 procent tyto informace nemá. Většina respondentů (71 procent) uvádí, že má dostatečné zázemí, časový prostor a možnost terénů k přípravě na výše uvedené zkoušky. V případě, že by měli uvést oblast, která by se měla v jejich organizaci, kde působí, změnit, zmiňují profesionální podmínky a kolektiv, více možností skupinových tréninků, sutinový trenažer.

V rámci samostatných pátrání po pohřešovaných osobách, jsou psovodi aktivováni nejčastěji prostřednictvím PČR a Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného systému České republiky, avšak 71 procent respondentů uvedlo, že mají zkušenost s konkrétními situacemi, kdy nejsou složkou IZS – PČR využívání atestování kynologové, i když je zřejmé, že jsou v dojezdové vzdálenosti na místo zásahu. Toto považují za velmi chybné. Zde je velký prostor pro diskuzi, proč k těmto situacím ve skutečnosti dochází. V případě, že jsou atestovaní kynologové povoláni na místo zásahu, hodnotí spolupráci složek IZS většinou kladně. Nejlépe hodnoceným krajem v oblasti organizace při pátrání po pohřešovaných osobách, kde jsou využiti atestovaní psovodi, je Královéhradecký kraj. Tento kraj měl jednoznačnou převahu nad ostatními kraji. Velmi žádoucí by bylo zjištění, z jakého důvodu je tento kraj České republiky psovody uváděn, neboť by to mohlo být

přínosnou informací pro ostatní kraje České republiky. Většině respondentů (86 procent) v místě zásahu vyhovuje více zadání jejich konkrétního terénu formou nahrání do GPS zařízení psovoda. Pouze 3 respondenti (konkrétně 3 osoby z PČR) odpověděli, že je pro ně vhodnější tištěná mapa a ruční zobrazení konkrétního terénu. GPS zařízení psovoda a psa je finančně náročné a je možné, že tito psovodi nemají možnost dlouhodobého zapůjčení GPS organizací, aby se mohli naučit více a lépe s GPS pracovat. Bohužel u této otázky nebyla možnost otevřené odpovědi, tudíž nelze s určitostí říci, jaký byl konkrétní důvod pro výše zvolenou formu práce. GPS psovoda a psa je výhodné užívat z důvodu možného pozdějšího přehrání trasy psovoda a trasy psa s porovnáním v konkrétní mapě a získáním oblastí, kde by mohlo dojít k vynechání míst psem, například z důvodu nepropustnosti terénu, skalisek apod. Tato vynechaná místa by bylo možné ještě později vykrýt dalšími možnými způsoby pátrání či jiným psovodem se psem. V případě užití tištěné mapy a zobrazení konkrétního terénu zpětná vazba pro velitele zásahu neexistuje. Velitel musí spoléhat na zkušenost, iniciativu a pravdomluvnost psovoda, kterému byl sektor přidělen. Další otázka byla věnována systému rozdělování terénů atestovaným kynologům. 37 procent respondentů uvedlo, že velitelé zásahů málokdy využívají k rozdělení terénů software Pátrač, 19 procent respondentů uvedlo, že se jedná o polovinu případů a 18 procent uvedlo, že většinou. 19 procent respondentů si nebylo vědomo, jak jsou terény na místě zásahu rozdělovány.

Dále bylo zjištěno, že respondenti považují za důležité zlepšit včasné povolávání psovodů a informovanost velitelů zásahu o možnosti využití atestovaných kynologů. Zjištěn byl také názor psovodů, že psovodi jsou veliteli zásahu většinou považováni pouze za jednu z možností nalezení pohřešované osoby. Zde je možný prostor pro rozsáhlejší proškolení velitelů zásahů PČR za účelem zvýšení využívání psovodů a psů, neboť za tímto výcvikem je mnoho hodin práce, která není plně využita.

Snem každého psovoda se psem, který je předurčen pro pátrání po pohřešovaných osobách, je nalezení živé osoby, což se splnilo 57 procentům respondentů. Bohužel 46 procent respondentů uvedlo, že osobu našli, avšak již

bez známek života. Zde jsem zaměřila pozornost na to, jestli nález osoby bez známek života, ovlivní psa při dalších pátrání. Můj průzkum ukázal, že 39 procent respondentů uvádí, že nález osoby bez známek života, atestovaného psa neovlivní a 57 procent tuto situaci nezažilo, tudíž nemohou posoudit. Vzhledem k rozsáhlým oblastem, kde je pátráno, většina psovodů s jejich psy končí práci bez nálezu osoby. Z tohoto důvodu poté v dalších trénincích 33 procent respondentů zařazuje několik tréninků s možností nalezení osoby a odměnění formou pamlsků nebo hry, neboť dlouhodobé hledání bez nálezu osoby snižuje motivaci jejich psa k práci a značení. Dalších 37 procent respondentů uvedlo, že dlouhodobé hledání bez nálezu na jejich psa nemá vliv, avšak i přesto je pro psa maximální odměnou nalezení osoby, a proto nález osoby zařazují do dalších tréninků. Část respondentů (18 procent) uvedlo, že hledání bez nálezu nemá na jejich práci vliv a pokračují ve standardním tréninku. Většina respondentů vyplnila dotazník v období před 6. 2. 2023. Je možné, že pokud by dotazník respondenti vyplňovali později, byl by výsledek odpovědi na otázku, zda jsou psi ovlivněni nálezem mrtvé osoby či mrtvých osob ve velkém rozsahu (vzhledem k následujícím uvedeným informacím), rozdílný.

Příkladem této situace může být zemětřesení v Turecku a Sýrii, které se stalo v ranních hodinách dne 6. 2. 2023. Počet obětí po tomto zemětřesení byl zjištěn ve výši přibližně 50.000 osob a více než milion osob zůstalo bez domova díky sesuvu budov.⁵⁶ Do této oblasti byl vyslán Českou republikou na pomoc postižené zemi Turecku odřad USAR.

Po návratu českého USAR týmu zúčastněný Petr Klega uvedl mediím informaci, že díky pravidelným cvičením USAR týmu, byl jeho kolektiv velice dobře schopen na situaci reagovat včetně nasazených lidí i psů. Potvrdil informaci, že psi jsou schopni pracovat velice přesně a identifikovat přeživší osobu i pod několika zřícenými patry. Dále však uvedl informaci, že po 12 dnech zásahu polovina

⁵⁶ Rexter.cz: Co je to zemětřesení: Jak vzniká a co při něm dělat [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: https://www.rexter.cz/rubriky/zajimavosti/co-je-to-zemetreseni-jak-vznika-a-co-pri-nem-delat_1734.html

nasazených psů začala značit lidi bez známek života, což je nežádoucí a bude muset být dalším výcvikem napraveno.⁵⁷

Nasazení českého odřadu USAR v Turecku nepochybně přineslo velké zkušenosti díky nasazení psů a velkého množství osob na místě bez známek života a s největší pravděpodobností budou později zjištěné informace přeneseny do metodiky výcviku služebních psů.

Zajímavým zjištěním mého průzkumu je také, že více jak polovina respondentů (65 procent) uvedla, že nepožadují žádnou peněžní náhradu za poskytnutí věcné či osobní pomoci. Případnou náhradu za poskytnutou věcnou či osobní pomoc by hradil krajský úřad, v jehož působnosti bylo pátráno. Bližším ústním rozhovorem s několika atestovanými psůdovody mi bylo sděleno, že důvodem nepožadování je obava ze situace, kdy by byly vyčerpány finance přidělené na tyto platby a atestovaní psůdovodi by nebyli povoláváni. Náročný výcvik těchto psů by poté nebyl využíván a nenaplnovala by se i potřeba psůdovodů, být užitečný a moci zachránit lidský život.

I přes moderní využitelné technologie zůstávají oblasti, kde je výhodnější užít atestovaných kynologů se psy. Uvést můžeme nepřehledné terény, zarostlé oblasti s houštinami, nepropustné a těžko přístupné terény, skalnaté oblasti. Bohužel 75 procent respondentů si myslí, že IZS nevyužívá dostatečně atestovaných kynologů.

IZS prověřuje součinnost jeho složek při taktických cvičeních, kde jsou nasazováni i atestovaní kynologové. Většina respondentů (79 procent) uvedla, že vnímají počet taktických cvičení IZS za nedostatečný. Jejich důležitost vnímají primárně z důvodu ověření vzájemné koordinace a spolupráce, navození reálné situace, předávání zkušeností. Respondentům byla dána otázka s uzavřenými odpověďmi a možností jiné otevřené odpovědi. Nejčastější získanou odpovědí na otázku: „Co byste vytkli v oblasti společných taktických cvičení složek IZS, kde jsou zařazeni

⁵⁷ *Idnes.cz: Lidé v nás viděli naději. Psi odpočívali více než my, říká kynolog USAR týmu* [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/turecko-zemetreseni-usar-tym-hasici-kynolog-petr-klega-psi-vyprosteni-obeti.A230217_192801_domaci_vajo

atestování psůvodičů“, respondenti uvedli: nedostatečný počet cvičení během roku – 14x, uvítal bych spolupráci na tomto cvičení s kynology, kteří se věnují pátrání po pohřešovaných osobách, ze zahraničí – možnost předávání zkušeností při výcviku – 9x, rivalita mezi složkami IZS – 8x, pozdní informace o konání termínu - 5x, souběh více cvičení ve stejném termínu – 5x, neadekvátní prostory pro potřeby cvičení – 5x, uvítal bych více teoretické části – 4x.

Za nejlépe hodnocené cvičení složek IZS považují respondenti Instrukčně metodické zaměstnání držitelů kynologických atestů „P – plošné vyhledávání“ (v dotazníku respondenti uvádějí zkratku IMZ).

Tréninky psů pro pátrání po pohřešovaných osobách probíhají ve specifických oblastech náročných na bezpečnost pohybu. Jedná se mimo jiné o budovy po zřícení, budovy po požáru, rokliny, skály, hory. Zde mne zajímalo, v jaké míře se prostředí tréninků odráží na zranění psů při výcviku. Dobrou informací je, že 81 procent respondentů uvádí informaci o minimálním počtu zranění psů a méně závažných zranění. Dále 15 procent respondentů uvedlo, že se jedná o menší počet zranění, avšak tato zranění jsou vážná a vyřazují psa na několik týdnů (2–5 týdnů) z výcviku. Poslední částí jsou 4 procenta respondentů, kteří uvádějí, že se jedná o větší počet zranění psů, avšak méně závažná zranění. Další otázka byla položena k získání informace, zda se psůvodiči setkali s úmrtím psa při výcviku. Zde pouze 4 procenta respondentů zvolila možnost, že se setkala s úmrtím psa v přímé souvislosti výcvikem pro účely pátrání po pohřešovaných osobách. Důvod úmrtí však dotazníkem zjištěn nebyl.

Závěrem mého průzkumu formou dotazníku bylo zjištěno, že nejsilnější motivací pro psůvodce, kteří se věnují záchranné kynologii, je možnost zažít situaci nalezení živé pohřešované osoby, čímž mohou pomoci zachránit lidský život, dále láska ke svému psovi, společně strávený čas a vyplnění volného času s dobrou partou lidí.

Výcvik služebních psů IZS je velmi náročný. Část atestovaných kynologů je součástí odřadu USAR v gesci GŘ HZS ČR a prokazuje výbornou připravenost a

skvělou samostatnou práci při nasazení v zahraničí. Díky výše uvedeným informacím došlo k dosažení vytyčeného cíle uvedeného v úvodu mé práce. Bylo zjištěno, že psovodi mají dostatečné zdroje informací k přezkoušení, disponují vhodnými prostory a terény pro výcvik služebních psů. Ke zranění psů při výcviku dochází většinou pouze formou lehkých zranění. Oblastí, kde by mohlo v budoucnu dojít ke zlepšení, je zvýšená četnost a organizace taktických cvičení IZS, kde jsou součástí atestování kynologové se psy a zároveň snížení rivality mezi složkami IZS. Atestování kynologové by uvítali také možnost výcviku i v součinnosti s jinými státy z důvodu možnosti předávání specifických zkušeností. Průzkum však ukázal nízkou míru využívanosti služebních psů při pátrání po pohřešovaných osobách. Zde se nabízí zvýšení informovanosti o možnosti využití atestovaných kynologů veliteli zásahů Policie České republiky. Do budoucna je vhodná také zvýšená informovanost veřejnosti o způsobu značení psů užívaných při pátrání po pohřešovaných osobách, neboť se s nimi může setkat při aktuálně probíhajících zásazích. Z důvodu obavy o zdraví své či zdraví osob v jejich blízkosti a z neznalosti této problematiky by veřejnost mohla vůči psům IZS poté reagovat neadekvátně. Vzhledem k zmiňovanému rozšíření rozsahu označování osob o osoby, které se pohybují, bude vyšší pravděpodobnost kontaktu veřejnosti s těmito služebními psy.

Seznam použité literatury:

EIS, Vilém. Pachové práce služebních psů. Praha: Naše vojsko, 2013. ISBN 978-80-206-1705-7.

GABRIEL, Vojtěch. Projekt Pátrač. Pražský strážník. 2022, č. 6, s. 8–11.

KRYZÁNEK, Jiří. Policejní pes I. část. 1. vydání Benešov: Vydavatelství Jiří Kryzánek, 2020.

MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. Dějiny policie a četnictva II. 1. vyd. Praha: Vydavatelství POLICE HISTORY, P. O. BOX 104, 1999. ISBN 80-902670-0-9.

MAKEŠ, Vladimír. *Vyhledávání osob kynologickými pátracími týmy*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009. ISBN 978-80-7385-065-4

SOUKUPOVÁ, Iveta. Výcvik záchraného psa pro práci v sutinách. 1. vyd. Nový Bydžov: Ing. Miloš Hušek – QTEST, 2013

Seznam právních norem, interních aktů řízení a metodika

Zákon č. 239/2000Sb., *o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*

Zákon č. 553/1991Sb., *zákon české národní rady o obecní policii ve znění pozdějších předpisů*

Zákon č. 261/2021Sb., *o obecní policii ve znění pozdějších předpisů*

Pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka MV č. 48/2003, *kterým se stanoví kvalifikační požadavky na psovoda se psem předurčeného k nasazení v rámci záchranných prací*

Katalog typových činností integrovaného záchranného systému – Soubor typové činnosti 07/IZS – Záchrana pohřešovaných osob – pátrací akce v terénu

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky - Metodický list č. 1T - Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu, Název: Vyprošťování osob ze závalů a sutin

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky - Metodický list č. 2T - Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu, Název: Záchrana osob ze zřícených budov

MAKEŠ, Vladimír et al. Metodika použití kynologických pátracích týmů k vyhledávání pohřešovaných osob v terénu

Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky dokument Č. j. MV-14422-7/PO-OVL-2023

Policejní prezidium České republiky dokument Č. j. PPR-44150-6/ČJ-2022-990810

Seznam internetových zdrojů:

E.Canis.cz: Čtyřnozí četníci 1 – O nedůstojném psím plemeni [online]. [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: https://www.ecanis.cz/clanky/ctyrnozi-cetnici-o-nedustojnem-psim-plemeni_233.html?pid=1

Časopis 112: NASAZENÍ USAR ODŘADU V BEJRÚTU [online]. XIX. 2020 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xix-cislo-9-2020.aspx?q=Y2hudW09OQ%3d%3d>

Horskasluzba.cz: Horská služba ČR, o.p.s. [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.horskasluzba.cz/cz/horska-sluzba/horska-sluzba-cr-o-p-s>

Horskasluzba.cz: Kynologická brigáda [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.horskasluzba.cz/cz/horska-sluzba/kynologie/kynologicka-brigada>

Hzscr.cz: Bojový řád jednotek požární ochrany [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>

Hzscr.cz: Dokumentace IZS [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

Hzscr.cz: Dotační programy pro nestátní neziskové organizace [online]. [cit. 2023-02-19]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/granty-na-rok-2012-pro-nestatni-neziskove-organizace.aspx?q=Y2hudW09MTE%3d>

Hzscr.cz: Kynologie v integrovaném záchranném systému [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/kynologie-v-integrovanem-zachrannem-systemu-65558.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Hzscr.cz: Těžký tým USAR v Turecku - den po dni [online]. [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/tezky-tym-usar-v-turecku-den-po-dni-164595.aspx>

Idnes.cz: Lidé v nás viděli naději. Psi odpočívali více než my, říká kynolog USAR týmu [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/turecko-zemetreseni-usar-tym-hasici-kynolog-petr-klega-psi-vyprosteni-obeti.A230217_192801_domaci_vajo

Policie.cz: Odbor služební kynologie a hipologie [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/odbor-sluzebni-kynologie-a-hipologie-904727.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Policie.cz: Projekt Pátrač [online]. [cit. 2023-02-19]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/projekt-patrac.aspx>

Praha.eu: Služební psi pražské městské policie zachraňují životy po celé republice [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/archiv_tiskovych_zprav/sluzebni_psi_prazske_mestske_policie.html

Rexter.cz: Co je to zemětřesení: Jak vzniká a co při něm dělat [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: https://www.rexter.cz/rubriky/zajimavosti/co-je-to-zemetreseni-jak-vznika-a-co-pri-nem-delat_1734.html

Tydenikpolicie.cz: Kynologové Městské policie hl. m. Prahy dostali nové služební vozidlo [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://tydenikpolicie.cz/kynologove-mestske-policie-hl-m-prahy-dostali-nove-sluzebni-vozidlo/>

Youtube.com: Pátrání 17. 11. 2016 (Hasičský sbor Příbram) [online]. [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=LxUf8iJIV94>

Zachranari.cz: Regionální brigády, jejich vedoucí a kontakty [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.zachranari.cz/szvk.html>

Zachranari.cz: Záchranářské zkušební řády v ČR a ve světě [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: https://www.zachranari.cz/zachranarske-zkusebni-rady-v-cr-a-ve-svete_9.html

Zachranari.cz: Zkušební řád SZVK ČR pro záchranné psy [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.zachranari.cz/zkousky.html>

Usar.cz: Odřad USAR [online]. [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <http://www.usar.cz/webmagazine/subcategories.asp?idk=19>

Seznam dalších užitých zdrojů:

Sherman Oaks. *War dogs: (America's forgotten heroes)*. GRB Entertainment, 1999.

Seznam příloh:

Příloha č.1 - Vysvětlivky ke grafu s názvem: Počet vyhlášených pátrání po pohřešovaných osobách v letech 2016–2021 (statistika vedena Policií ČR)

Příloha č. 2 – Písemná konverzace kpt. Mgr. Pavla Smejka, oddělení integrovaného záchranného systému, MV GŘ HZS ČR

Příloha č. 1

Vysvětlivky ke grafu s názvem: Počet vyhlášených pátrání po pohřešovaných osobách **v letech 2016–2021 (statistika vedena Policií ČR)**

KŘP K – Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje

KŘP L – Krajské ředitelství policie Libereckého kraje

KŘP E – Krajské ředitelství policie Pardubického kraje

KŘP J – Krajské ředitelství policie kraje Vysočina

KŘP Z – Krajské ředitelství policie Zlínského kraje

KŘP M – Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje

KŘP T – Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje

KŘP B – Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje

KŘP H – Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje

KŘP U – Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje

KŘP P – Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje

KŘP C – Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje

KŘP S – Krajské ředitelství policie Středočeského kraje

KŘP A – Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy

Příloha č. 2

V Praze dne 25.1.2023

V rámci své přípravy podkladů k mé Bakalářské práci na téma Integrovaný záchranný systém jsem oslovila s prosbou pana kpt. Mgr. Pavla Smejka, oddělení integrovaného záchranného systému, MV GŘ HZS ČR k zodpovězení níže uvedených dotazů formou emailové konverzace.

1) Mohla bych vás poprosit o poskytnutí údajů podle v rozsahu

Počet vyhlášených pátracích akcí za jednotlivé roky 2016–2021 v sekci SUTINA

Počet vyhlášených pátracích akcí za jednotlivé roky 2016–2021 v sekci PLOCHA

2) Jaké byly počty nasazených dvojic atestovaný psů + pes za jednotlivé roky 2016–2021 v rozlišení na jednotlivé složky Integrovaného záchranného systému:

- Hasičský záchranný sbor ČR
- Horská služba
- ZBK, ostatní organizace

3) Mohla bych vás požádat o poskytnutí bližších informací k atestům za jednotlivé složky přihlášených psů v letech 2016–2021.

- Policie ČR
- Hasičský záchranný sbor ČR
- Horská služba
- ZBK
- Ostatní organizace

4) Mohu Vás požádat o uvedení poměru úspěšnosti a připravenosti psů za jednotlivé složky v atestech?

- 5) Mohu Vás požádat o informaci, dle jakých předpisů dochází k přezkoušení psů v této době?

Odpovědi:

- 1) **V oblasti sutin**, vždy za rok, jedná se o jednotky – tj. dva tři zásahy ročně, pouze rok 2022 byl vybočující, a to byl součet 6 zásahů.

V oblasti ploch se jedná o desítky zásahů ročně.

- 2) Statistika nasazených dvojic atestovaný psů + pes k dispozici není. Otázka, jaké složky IZS byly povolány, je irelevantní, protože jsou povolávání kynologové, kteří jsou aktuálně připraveni a jsou na blízku dané události.

3) Počet přihlášek – specializace PLOCHY

PČR : 0

HZS ČR: 0

HS: 5

Ostatní složky IZS: 16

Počet přihlášek – specializace SUTINY

PČR: 0

HZS ČR: 3

HS: 0

Ostatní složky IZS: 21

- 4) Úspěšnost v plochách je průměrně cca 50 %, v sutinách 20–40 % dlouhodobě.

- 5) V oblasti záchranné kynologie se jedná pouze o vnitřní předpisy – tj. interní akty řízení. V současné době jsou platné dva a sice:

a) Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 41 z 15.11.2012, kterým se stanoví podmínky pro zřízení služební kynologie u HZS ČR.

b) Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 48 z 31.10.2003, kterým se stanoví kvalifikační požadavky na psůvoda se psem předurčeného k nasazení v rámci záchranných prací ve znění pokynu č. 19. generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 15.5.2008.

Aktuálně je přichystána změna, avšak není schválena a tudíž není platná od 1.1.2023.

Doplňující informace/otázky:

- A) Mohu Vás poprosit o doplnění za jaké konkrétní období přesně je výše uvedený součet podaných přihlášek na atesty?
- B) Překvapilo mne velice malé číslo podaných žádostí v oblasti sutin. Dle taktického postupu zásahu vydaného Ministerstvem vnitra s názvem Záchrana osob ze zřícených budov jsem získala informaci, že je třeba při záchraně osob ze zřícených budov povolat minimálně 2 kynology se psy – držitele kynologického atestu se specializací na sutinové vyhledávání. Vzhledem k velikosti a dojezdové vzdálenosti ČR jsem očekávala mnohem více osob, které se této problematice budou věnovat naplno a podají přihlášku k atestu v této oblasti

Odpovědi /reakce:

- A) Na otázku za jaké období je tento součet nelze přesně odpovědět. Když přijde přihláška je v tento den zaevidována a je evidována jako přihláška, dokud kynolog neudělá atest nebo přihlášku nezruší – tzn. přihláška může být aktivní 2–5 let. Mezitím chodí další přihlášky různě po celý rok. Údaje přihlášek jsou za delší časové období okolo 3-5 let, nelze toto přesně ohraničit.
- B) Rozdíl mezi sportovní a reálnou záchrannářskou kynologií je velký. Atesty jsou dost tvrdé a úspěšnost není velká. Ten, kdo je udělá, ví, že za ním stojí

jednak obrovský kus odvedené práce (a hlavně času a peněz) a jednak velký kus práce před ním. To je důvod, proč těch přihlášek není tolik a proč si to hodně kynologů rozmyslí, když vidí, kolik to stojí úsilí. V sutinách je to ještě mnohem těžší, protože nemůžete trénovat kdekoliv a sutin není mnoho. Kdo je atestovaný kynolog, je zároveň tzv. srdcař. K zásahům je povoláváno často i více než 2 atestovaní psovodi. Každý zásah má svůj vývoj a každý zásah je jiný. K převozu atestovaných psovodů na místo zásahu může být využito vozidel s právem přednostní jízdy.

Ráda bych Vás tímto požádala o svolení ke zveřejnění výše uvedených informací v mé bakalářské práci na téma **Integrovaný záchranný systém a výcvik služebních psů** / Policejní akademie ČR/ popřípadě o informaci – vyjmutí otázek či změnu odpovědí, se kterými nesouhlasíte, aby byly v mé práci užity.

Předem děkuji za trpělivost, čas a ochotu v poskytnutí výše uvedených podkladů a informací.

Tereza Holubová,

student 3. ročníku, KB 71, Policejní akademie ČR